Cena egz. 20 groszy. Nakład 38000 egzemplarzy. Dziś 12 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.
Do „Dziennika“ dołącza się co tydzień „SPORT POMORSKI“.
Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 5—6 po południu
Redaktor naczelny przyjmuje od godziny 11—12 przed południem.
Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.
Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 30.
Filje: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 2 — w Toruniu, ul. Mostowa 17
w Grudziądzu, ul. Groblowa 5.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agencjach 2.75 zł. miesięcznie,
8.25 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.11 zł. miesięcznie, 9.33 zł. kwartalnie.
Pod opaską: w Polsce 5.00 zł., do Gdańska 4.00 guld.,
do Niemiec 4.00 mk., do Francji i Ameryki 7.50 zł. miesięcznie.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie,
strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma,
a abonenci niemają prawa do odszkodowania.

Telefony: Redakcja 326, Naczelny redaktor 316, Administracja 315, Buchalterja 1374. — Filje: Bydgoszcz 1299, Toruń 800, Grudziądz 294.

Numer 4. | BYDGOSZCZ, czwartek dnia 5 stycznia 1928 r. | Rok XXII.

Do części nakładu dzisiejszego dołączamy zapowiedziany

kalendarz „Dziennika Bydgoskiego“ na rok 1928.

Ponieważ ekspedycja blisko 40.000 kalendarzy o jednym dniu jest niemożliwa, ci abonenci, którzy kalendarza dziś nie otrzymali — **dostaną go jutro.**

Sprawa robotnicza w Polsce

Najpoważniejszą część w dziedzinie społecznej stanowi zagadnienie robotnicze, polegające na przeciwieństwach i różnicach warstwowych, które się coraz więcej zaostrzają, grożąc poważnemi komplikacjami społecznemi.

W miejsce solidarności produkcyjnej występuje solidarność klasowa, ożywiona nienawiścią i dążeniami rewolucyjnemi, co bynajmniej nie przyczynia się do rozwiązania wielkiego problematu robotniczego, przeciwnie go tylko wikła i odsuwa, narażając społeczeństwo i kraj na poważne straty.

Sprawa robotnicza jest sprawą palącą i musi ulec szybkiemu rozwiązaniu, a może nastąpić tylko **przy współdziałaniu całego społeczeństwa**, którego częścią składową jest warstwa robotnicza.

Inicjatywa w tym względzie musi wyjść od państwa, które jako organizacja społeczna najwyższego stopnia jest nietylko powołane, ale **obowiązane do skupienia wszystkich sił społecznych i należytego wykorzystania tychże ku ogólnemu dobru.**

Rząd stojący na czele państwa jest zatem **zobowiązany do wystąpienia z programem uzdrowienia stosunków robotniczych.** Program ten winien iść w kierunku usunięcia niedomagań ekonomicznych i moralnych, trapiących dziś tak ciężko warstwę robotniczą. W akcji podjętej przez rząd, muszą wziąć udział **wszystkie warstwy społeczne**, organizując się w związki zawodowe, wolne od wszelkich wpływów politycznych, stojące pod kontrolą państwa.

Tak pojęta organizacja wprowadzi szerokie masy w głąb organizacji państwa i narodu, nie w formie gwałtu, wyrazu niezadowolenia, lecz w pełni spokoju i wewnętrznej satysfakcji, dopuszczając je do bezpośredniego uczestnictwa w jego życiu codziennem. Państwo, czyli zorganizowane w państwie społeczeństwo, otoczy słuszną opieką i obejmie obroną potrzeb materjalnych i moralnych każdego obywatela bez potrzeby stawania się wzamian ślepem narzędziem walki o władzę polityczną i schlebiania demagogom.

Dotychczasowe organizacje klasowe, wyrosłe na gruncie wybujałego liberalizmu państwowego, niszczące siły narodu w beztreściwych walkach, będą musiały ustąpić miejsce organizacjom powstałym pod egidą państwa dla zjednoczenia sił społecznych.

To też na państwo zwracają się dziś oczy wszystkich obywateli, pragnących dobra własnego i pomyślności kraju,. wyglądając od niego wielkiego czynu. Takim czynem zaś będzie **przeistoczenie Polski z państwa gospodarczego liberalizmu na państwo solidaryzmu społecznego.**

Tylko państwo o ustroju solidarystycznym będzie w stanie skupić wszystkie siły społeczne i zapewnić swoim obywatelom pracę i chleb oraz znośny byt na ziemiach Polski.

Marcin Roch.

Konfiskata „Dziennika Bydgoskiego“.

Wczorajszy numer naszego pisma został skonfiskowany za rycinę p. t. **„Pogoń za bandytami“**, przedstawiającą scenę w biurze bezpieczeństwa publicznego, a w szczególności tę chwilę, gdy szef biura wydaje swym wywiadowcom rozkaz ujęcia niewyśledzonych dotąd sprawców napadu na Nowaczyńskiego,

Rokowania polsko-litewskie dopiero na wiosnę?

Waldemaras robi trudności.

Berlin, 3. 1. (Tel. wł.) „Vossische Ztg.“ donosi z Kowna na podstawie informacji litewskich kół urzędowych, że **termin rokowań polsko - litewskich jest jeszcze zupełnie nie określony.** Koła kowieńskie są zdania, że **rokowania z Polską odbędą się nie w styczniu, lecz dopiero późną wiosną.** Waldemaras chce — zdaniem korespondenta tegoż pisma — przedewszystkiem przeforsować projekt o zmianie ustawy konstytucji, zawierający zwrot ogłoszenia Wilna stolicą Litwy, aby przez przyjęcie tego projektu zadokumentować, że Litwa niema zamiaru pod żadnym warunkiem wyrzekać się Wilna i że przyszłość tego miasta ma pozostawać nadal głównem zagadnieniem polityki litewskiej. Jak twierdzi korespondent „Vossische Ztg.“, koła polityczne kowieńskie oceniają bardzo pesymistycznie widoki rokowań polsko - litewskich. Koła te podnoszą w dalszym ciągu zarzuty przeciwko Polsce, że może ona tolerować nadal istnienie band na linji demarkacyjnej (!?) Pozatem ministerstwo spraw zagr. Litwy ogłasza, że ruch emigrantów litewskich w Wilnie popierany jest w dalszym ciągu przez Polskę Dalsze zarzuty dotyczą szkolnictwa litewskiego na Wileńszczyźnie, które dotąd zdaniem kół litewskich są nieotwarte (?) oraz sprawy aresztowania przez władze polskie księży litewskich, z pośród których dopiero dwóch miało być zwolnionych.

Warszawa, 4. 1. (tel. wł.) Według „United Press“ poseł angielski i francuski zjawili się u Waldemarasa zwracając mu uwagę na fakt, że w własnym interesie leży przyspieszenie rokowań polsko litewskich na zasadzie postanowień genewskich.

Sowiety stwierdzają swój ścisły sojusz z Niemcami.

Sojusz ten ma naturalnie cele... pokojowe.

(z) Berlin, 4. 1. (tel. wł.) „Acht - Uhr Abendblatt“ ogłasza wywiad z ambasadorem sowieckim w Berlinie Krestińskim, który między innemi oświadczył, że stosunki polityczno - gospodarcze i stosunek przyjaźni między Unją Sowietów i Niemcami znajdują się obecnie w stanie pomyślnego rozwoju. Krestiński oświadczył dalej, że przemysł niemiecki odgrywa największą rolę przy odbudowie przemysłu rosyjskiego, a zwłaszcza przemysłu maszynowego i elektrotechnicznego. Sowiety zajmują pierwsze miejsce w szeregu odbiorców niemieckiego przemysłu elektrotechnicznego. Stosunki kulturalne między Sowietami i Niemcami stają się coraz bardziej bliskie i coraz bardziej się pogłębiają. Unja sowiecka niechce wojny z żadnym krajem i oświadcza się całkiem poważnie za polityką pokoju w stosunku do wszystkich ludów i państw.

Bezpartyjny blok współpracy z rządem.

Warszawa, 4. 1. (AW) W dniu dzisiejszym ukazać się ma odezwa przedwyborcza bezpartyjnego bloku współpracy z rządem. Odezwa wskazywać ma na szkodliwość rządów partyjnych i wybujałą władzę Sejmu z okresu przedmajowego i będzie nawoływała do dalszej współpracy społeczeństwa z rządem marsz. Piłsudskiego. Odezwa podpisana jest przez szereg przedstawicieli st[...] nictw polskich, związków gospodar[...] i stowarzyszeń wszystkich wojew[...] Rzeczypospolitej.

Na czele listy państw[...]

Warszawa, 4. 1. (tel. wł.) W[...] wieczorem odbyło się w gmac[...] mowym posiedzenie Centralneg[...] tetu Wyborczego w P. P. S. [...] tem obrad było ułożenie list[...] wej, ustalającej kandydató[...] skiej Partji Socjalistyczne[...] rach do Sejmu. Na pierws[...] umieszczono Daszyńskieg[...] miejscu Barlickiego, a [...]

W pogoni za zbrodniarzami...

Warszawa, 4. 1. (tel. wł.) Dochodzenia prokuratorskie w sprawie napaści na Adolfa Nowaczyńskiego toczą się bez przerwy. Z miarodajnej strony donoszą, że w najbliższym czasie nastąpi punkt zwrotny w odkryciu sprawców tego zamachu. Listy anonimowe, przesyłane do urzędu prokuratorskiego, utrudniają znacznie pracę śledztwa.

Stan Nowaczyńskiego pogarsza się.

(z) Warszawa, 4. 1. (tel. wł.) Stan zdrowia Adolfa Nowaczyńskiego pozostawia od kilku dni wiele do życzenia. W związku z zaostrzeniem się choroby lewego oka pogorszył się także ogólny stan chorego. Zapowiedziana konferencja okulistów dotąd się jeszcze nie odbyła.

O płace robotników rolnych w Wielkopolsce i na Pomorzu.

Rozporządzeniem z dnia 2 bm. p. minister pracy i opieki społecznej powołał nadzwyczajną komisję rozjemczą celem ustalenia warunków pracy i płacy robotników rolnych na terenie województwa poznańskiego i pomorskiego na rok służbowy 1928/29.

Doniosła uchwała.

Związek towarzystw przemysłowych okręgu bydgoskiego przystępuje do bloku centrowego.

Zebrani w dniu 2 stycznia br. członkowie zarządu **Związku Tow. Przemysłowo-Rzemieślniczych na okręg nadnotecki** w osobach pp. Fiołki, Sosnowskiego, Kurdelskiego i Mamacha;

zarządu **Towarzystwa Przemysłowo-Rzemieślniczego w Bydgoszczy** w osobach pp. Józefa Spornego, Barchego, Sperkowskiego, Blocha, Holki, Muszyńskiego i Jasiewicza, **uchwalili jednogłośnie** z jednym głosem wstrzymującym się: **przystąpienia do Unji Gospodarczej Zjednoczenia Stanu Średniego** na zasadzie ogłoszonych rezolucyj Zjednoczenia Związków Cechów w Poznaniu i związku Towarzystw Przemysłowo-Rzemieślniczych w Poznaniu.

Wymagamy, ażeby przyłączyć „Unję“ tylko do Stronnictwa, które zaakceptuje powyższe rezolucje, stoi na zasadzie listu pasterskiego Biskupów Polskich i które dąży do zblokowania wszelkich odłamów w ugrupowaniach narodowo-gospodarczych.

Za Związek Tow. Przemysłowo-Rzemie[...] na okręg nadnotecki
(—) [...]iech Fiołka.

Za To[...]wo-Rzemie[...] [...]zczy
[...]rny.
[...]vi.

O termin nowych wyborów w Niemczech.

Prawica przeczuwa klęskę.

W prasie berlińskiej toczy się w dalszym ciągu coraz ostrzejsza polemika co do terminu nowych wyborów. **Dzienniki prawicowe** podkreślają z całym naciskiem konieczność zakończenia przez obecny Reichstag najważniejszych choćby prac i **twierdzą, że wcześniejszy termin wyborów mógłby poważnie zaszkodzić wydajności pracy Reichstagu.** Centrum podkreśla, że uważa za konieczne załatwienie przez obecny Reichstag ustawy szkolnej. Natomiast **stronnictwa demokratyczne i socjalistyczne wysuwają żądanie jaknajszybszego zakończenia obecnej kadencji Reichstagu** i odbycia nowych wyborów jeszcze przed wyborami we Francji, tembardziej, że z dniem 1 września rozpoczyna się pierwszy normalny rok działania planu Dawesa i Niemcy staną wobec poważnych decyzji politycznych. Wówczas potrzebować będą Niemcy gabinetu, mającego swobodę działania, a gabinet, opierający się o Reichstag, kończący swoją kadencję, nie mógłby działać swobodnie.

Stanowisko prasy nacjonalistycznej zdradza obawę przed nowemi wyborami, które z pewnością **przyniosą zwrot na lewo**, jak na to wskazują wyniki wyborów komunalnych, korzystne dla lewicy, nawet w dotychczasowych twierdzach prawicy jak Prusy Wschodnie i Meklemburgja.

Wymiana więźniów między Polską a sowietami.

Los ks. prałata T. Skalskiego nadal nieznany.

Warszawa, 3. 1. PAT. W dniu 3 stycznia w poł. dokonana została na stacji Kołosowo wymiana więźniów politycznych pomiędzy Polską a sowietami. Ze strony Polski wydanych zostało stronie sowieckiej 9 osób, przebywających w więzieniach polskich. Ze strony sowieckiej wydanych zostało 29 osób, a mianowicie: Borysiewicz Marja, Budrewicz Czesław, Woderski Zygmunt, Wołożyński Zegota, Wysocka Janina, Garkacz Piotr, Dembek Zygmunt, Dentioff Jadwiga, Zdaniewicz Leon, Jaworzańska-Majewska Emilja, Kamiński Jan, Kozicki Tadeusz, Korewicz Stanisław, Kroszowski Ignacy, Krzeczkowska Stanisława, Krzeczkowska Janina, ks. Kotwicki Jan, Lisiński Antoni, Łowański Władysław, Mitter Antoni, Okolo Kułak Zygmunt, Położny Konstanty, Raj Jan, Osowicz Józef, ks. Hmielnicki Zygmunt, Chrustewicz Włodzimierz, Krzykowski Władysław, Jakubowski Bronisław, Julkiewicz Władysław. Jednocześnie dokonywujący z ramienia Polski wymiany p. Kulikowski podpisał protokół odbiorczo-oddawczy o dokonanej wymianie. W protokóle tym zagwarantowany został powrót ks. Cimonkiewicza i Sokołowskiego, z których pierwszy przybędzie do kraju w najbliższej przyszłości. Stwierdzone zostało również w tym protokóle, że sprawa wymiany ks. prałata Teofila Skalskiego pozostaje nadal otwarta

Broń włoska dla Węgier.

Sensacyjne zajście na granicy austrjacko-węgierskiej.

Wiedeń (AW.) W austrjackich kołach politycznych wyjątkowe wprost poruszenie wywołał wypadek, jaki się onegdaj wydarzył w St. Gottard na granicy austrjacko - węgierskiej, przy ekspedycji cłowej pociągów towarowych idących z Austrji do Węgier. W jednym z transportów austrjacka straż celna stwierdziła, **że w pięciu wagonach wysłanych z Verony znajdują się pod fałszywą deklaracją części składowe karabinów maszynowych.** Austrjaccy urzędnicy celni chcieli zatrzymać transport, ale węgierska straż przesunęła wagony na stronę węgierską i stanowczo odmówiła wydanie ich w ręce urzędników austrjackich. W odpowiedzi na to funkcjonarjusze austrjackiego urzędu celnego opuścili St. Gottard za wieszając urzędowanie i udali się do Wiednia po dalsze instrukcje. Tak w Wiedniu jak i w Budapeszcie zaznacza się dążenie do jaknajszybszego zlikwidowania tego zajścia. Niemniej pisma opozycyjne wyzyskują ten incydent. „Abend“ podkreśla znamienny fakt, że Włochy dostarczają Węgrom materjał wojenny potajemnie. „Vorwärts“ stwierdza, że austrjaccy urzędnicy celni mieli obowiązek zatrzymania tego transportu, traktat w St. Germain bowiem zabrania wywozu broni z Austrji oraz przewozu broni przez obszar Austrji. Ostre wystąpienie urzędników austrjackich jest jednocześnie — zdaniem „Vorwärtsu“ — objawem niepokoju, wywołanego roszczeniami Węgrów do Burgenlandu, stanowiącego obecnie część terytorjum austrjackiego.

Czechosłowackie Biuro Prasowe stwierdza, iż transport ten był wysłany do stacji czechosłowackiej, leżącej w bezpośredniem sąsiedztwie granicy węgierskiej. Wybór tej stacji miał na celu zamaskowanie importu broni, która w rzeczywistości nadesłana była dla Węgier. Podobne wybiegi były już poprzednio stosowane.

Rokowania polsko-niemieckie.

Niemcy żądają ulg w taryfie celnej.

Berlin, 3. 1. (PAT) „Der Tag“ stwierdza ponownie, że w sprawie polsko - niemieckich rokowań handlowych które będą podjęte w styczniu br. strona niemiecka nie zamierza dążyć do rozszerzenia tych rokowań na sprawę traktatu ostatecznego, lecz będzie jedynie się starała — jak twierdzi dziennik — o wyjaśnienie sprawy ewentualnej waloryzacji ceł. Obecne rokowania styczniowe — zdaniem dziennika — toczyć się będą dookoła sprawy **kontyngentów wwozowych, a mianowicie nierogacizny i węgla polskiego do Niemiec i towarów przemysłowych niemieckich do Polski.**

Warszawa, 4. 1. (tel. wł.) Rokowania polsko - niemieckie zostaną wznowione w dniu 12 stycznia w którym to dniu przybędzie do Warszawy minister Hermes, prezes delegacji niemieckiej. W pierwszym rzędzie omówione zostaną sprawy taryfowe. Niemcy starać się będą o przyznanie im ulg w taryfie celnej, oraz o gwarancję, że taryfa celna nie ulegnie waloryzacji.

Kronika telegraficzna.

Warszawa, 4. 1. (tel. wł.). Wczoraj przybyli do Warszawy wojewoda nowogrodzki Betkowicz oraz wojewoda lubelski Remiszewski. Dziś przybędą wojewodowie białostocki, łódzki i kielecki. Przyjazd wojewodów do Warszawy jest związany z akcją przedwyborczą.

Zebranie Chadecji.

Warszawa, 4. 1. (tel. wł.) Dnia 5 stycznia o godz. 10 rano odbędzie się zebranie zarządu głównego stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji.

Wzrost drożyzny.

Warszawa, 3. 1. (PAT) Komisja do badania zmian kosztów utrzymania na posiedzeniu dnia 3 stycznia br. ustaliła, że koszty utrzymania w Warszawie w okresie od 16 do 31 grudnia 1927 roku w porównaniu z okresem od 16 do 30 listopada 1927 r. zwiększyły się o 0,3 procent.

Skazanie szpiega.

Rybnik, 3. 1. (PAT) Dziś odbyła się przed izbą karną w Rybniku rozprawa przeciwko Wincentemu Honiszowi, oskarżonemu o szpiegostwo na rzecz jednego z państw ościennych. **Sąd po** przesłuchaniu świadków i rzeczoznawców wojskowych kpt. Stanaka i por. Linowskiego skazał Honisza na 2 lata ciężkiego więzienia.

Samobójstwo kierownika stacji aerolotniczej we Lwowie.

Lwów, 4. 1. (tel. wł.) Wczoraj ...nem we własnem mieszkaniu wy...m z rewolweru ...sta pozbawił ... były dyre... ...otu a o...ianowar... ...terstwo ...i zaw... ...ow... ...p...

Echa krwawego mordu w Toruniu.

Donosiliśmy już we wczorajszym numerze o krwawym mordzie w Toruniu. Obecnie podajemy szczegóły tego sensacyjnego zamachu morderczego.

W Grudziądzu w święto Bożego Narodzenia okradziono skład broi p. Czapczyka M. in skradziono 9 brauningów. Kradzieży tej dokonali, jak wyjaśniło późniejsze śledztwo niej. Szturmowski, Szczepański i właśnie Wiktor Bonin.

W tym czasie bawił w Grudziądzu niej. Lewandowski, kapral szkoły lotniczej w Dęblinie (woj. lubelskie), który ...ił od Bonina rewolwer. Zdarzyło ...ów kapral dowiedział się zaraz ...gi dzień, iż kupiony rewolwer po... kradzieży. Przeto doniósł o tem ... demaskując również nazwiska ...ców kradzieży.

...ostający jeszcze na wolności ... i Szczepański postanowili zemścić ...dze. Chcąc usunąć się im z oczu Lewandowski zamieszkał w To... rodziców swej narzeczonej. W ...nim przyjechał i Bonin, który ...iejsce zamieszkania Lewan... i tam nastąpiła między nimi ...ana zdań. Bonin kilkakro... że go zabije.

...wnym czasie Lewandowski ...rzeczoną swą na ulicę, za...nicy ci, Szczepański i Bo... Wobec tego wstąpił do Mickiewicza 70 i stamtąd zatelefonował do policji śledczej, donosząc o zamierzonym zamachu na jego życie.

Gdy tylko wyszedł ze sklepu podbiegł do niego Bonin i z odległości kilku kroków strzelił, trafiąc Lewandowskiego w kark. Ciężko ranny L. padł na ziemię, zaś zbrodniarz zbiegł i znikł bez śladu. Lewandowski odwieziony do szpitala wojskowego tegoż dnia zmarł. Szczepański wypiera się współudziału w zamachu.

Zamachu tego dokonano o godz. 11 min 15 przed południem.

Polska amatorka śpiewu w Chicago zyskała nagrodę w konkursie radiowym.

W początkach grudnia jedna ze stacyj radiowych w Chicago urządziła popisy międzynarodowe dla śpiewaczek i śpiewaków amatorów, śpiewających do radjo w całej Ameryce. Trzecią nagrodę zdobyła panna M. Broniarczyk. Pierwszą nagrodę przyznano Agnes Davis z Denver, drugą Emilji Del Prato z Californji. Trzecia nagroda wynosi tysiąc dolarów w gotówce oraz rok nauki śpiewu w konserwatorjum amerykańskiem.

Panna Broniarczyk jest dobrze znana Polonji, często biorąc udział w koncertach. Liczy ona lat 18. Otrzymała ona największą liczbę głosów słuchaczy radiowych w każdym stanie i zdobyła uznanie 24 krytyków muzyki.

Snieg 3 metry wysoki.

Na wybrzeżu morza Adrjatyckiego szaleje straszna burza, w następstwie której przerwana została komunikacja okrętowa. Wstrzymano również akcję usuwania śniegu, którego grubość w niektórych okolicach wynosi około 3 metry.

Kryzys aprowizacyjny wskutek śnieżycy w Anglji.

Londyn, (AW) Dalsze trudności komunikacyjne wywołane przez trwającą niemal bez przerwy śnieżycę spowodowały w wielu ośrodkach miejskich Anglji **poważny kryzys aprowizacyjny. Ludność jak za najgorszych czasów wojennych oblega sklepy, usiłując skupować masowo towary,** w szczególności artykuły żywnościowe. Najgorsza sytuacja jest w Londynie, jednakże w miastach prowincjonalnych panuje brak żywności. Rząd stara się zapobiec przesileniu przy pomocy transportu żywności komunikacją powietrzną.

Silne mrozy w Ameryce.

Nowy Jork, 3. 1. (PAT) W Ameryce zapanowały mrozy, które sięgają po zatokę meksykańską. W środkowo - zachodniej części Stanów Zjedn. warstwa śniegu dochodzi do 5 stóp grubości. Z powodu zimna zmarło około 40 osób. Cyfra ta obejmuje jednak również marynarzy, którzy zatonęli.

Powódź w Anglji.

Londyn, 3. 1. (PAT) Na skutek odwilży i nieustannych deszczów **katastrofa powodzi staje się coraz groźniejszą.** Wiele rzek wylało, powodując zniszczenie na przedmieściach Londynu, zwłaszcza w pobliżu rzeki Lea. Na skutek powodzi przerwany został ruch na kilku linjach kolejowych. Woda zalała również szosy i szereg większych miejscowości.

Londyn, 3. 1. (PAT) Z różnych stron kraju donoszą o wielkich powodziach na skutek odwilży. W dniu dzisiejszym woda podmyła most kolejowy żelazny na linji Londyn - Nord Easten, który zwalił się w chwili po przejściu pociągu pospiesznego.

PROGRAMY RADJOFONICZNE.

CZWARTEK, 5 STYCZNIA.

Poznań, (344,8 m). Godz. 12,45—14,00: koncert orkiestry wojskowej 7 p. a. c. pod batutą kapelm. Stefana Sternalskiego; 14,00: notowania giełdy pieniężnej i Pat.; 17,20—17,45: odczyt pt. „Sokolstwo polskie wobec olimpjady“ — wygł. red. Powidzki; 17,45—19,00: transmisja „Polskiego Radja“ z Warszawy; 19,00—19,10: nadprogram; 19,10—19,35: odczyt p. t.: „Drezno i jego polskie pamiątki“ — wygł. dyr. J. Kilarski; 19,35—20,05: odczyt p. t.: „Liryka staropolska“. Część II. Liryka religijna (recytacje i objaśnienia) — wygł. kpt. G. Baumfeld; 20,05—20,25: komunikaty gospodarcze; 20,30—22,00: koncert organowy Feliksa Nowowiejskiego; 22,00—22,20: sygnał czasu, komunikat: meteorologiczny, Z. O. K. Z. i Pat; 22,30—24,00: transm. muzyki tanecznej z restauracji „Palais Royal“.

Warszawa, (1111 m). Godz. 11,40—12,00: komunikaty PAT.; 12,00: sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny, oraz nadprogram; 12,05—12,30: odczyt organizowany staraniem Min. W. R. i O. P. p. t.: „Kalendarz na styczeń“ — wygł. prof. Gustaw Wuttke; 14,40—15,00: komunikaty PAT.; 15,00—15,20: komunikaty: meteorologiczny, gospodarczy i nadprogram; 15,20—16,00: przerwa; 16,00—16,25: odczyt pt.: „Przegląd polityki międzynarodowej za m. grudzień 1927 r.“ (z cyklu odczytów org. przez Min. Spraw Zagran.) — wygł. dr. Jan Grzymała-Grabowiecki; 16,25—16,40: komunikat harcerski; 16,40—17,05: odczyt; 17,05—17,20: komunikaty PAT.; 17,20—17,45: „Wśród książek“ — Przegląd najnowszych wydawnictw omówi prof. Henryk Mościcki; 17,45—18,55: audycja literacka; 18,55—19,05: komunikaty PAT.; 19,05—19,15: komunikat rolniczy; 19,15—19,35: rozmaitości; 19,35—20,00: lekcja języka angielskiego — p. Memmi Gardiner; 20,00—20,30: przerwa; 20,30: transmisja z Poznania. W przerwie biuletyn „Messager Polonais“ w języku francuskim; 22,00—22,05: sygnał czasu i komunikat lotniczo-meteorologiczny; 22,05—22,20: komunikaty PAT.; 22,20—22,30: komunikaty: policyjny, sportowy oraz nadprogram; 22,30—23,30: transmisja muzyki tanecznej; 23,30—23,45: komunikaty PAT.

Wystawa w Chicago 1933 r. będzie największą w świecie.

Koszt wystawy obliczono na 30 miljonów dolarów; zwiedzi ją 90 miljonów osób.

Polska prasa chicagoska pisze:

Wystawa światowa w Chicago w roku 1933 w setną rocznicę założenia miasta, przejdzie wielkością i wspaniałością wszystkie poprzednie wystawy, gdziekolwiek odbyte. Będzie ona największą, na jaką kiedykolwiek ktokolwiek się zdobył i zadecydowano to na zebraniu 250 przedstawicieli najwybitniejszych obywatelstwa w Chicago i okolicy.

Wystawa ma się odbyć na pięciu sztucznych wyspach, które będą wybudowane na jeziorze Michigan między ulicą 12-tą a. Hyde Park ave. Budową zajęłaby się komisja parków południowych. Koszt wzniesienia budynków wystawowych i wszystkich linji dojazdowych, budowy wyspy itd., wyniesie prawdopodobnie 30 miljonów dolarów, które z łatwością mogą być pokryte, gdyż wystawę zwiedzi w przypuszczeniu 90 miljonów osób, zaś tylko 50 miljonów zwiedzających za wstęp na wystawę zapłaci jej koszta.

Celem uzyskania funduszów banki gotowe są do pożyczki pięciu miljonów dolarów, nadto zaś wydane byłyby na sprzedaż certyfikaty pożyczkowe dla publiczności na sumę 10 miljonów dolarów.

Olbrzymia bibljoteka niemiecka.

3 miljony książek, rękopisów, inkunabuł, nut, map i płyt gramofonowych,

Berlin, w styczniu.

Krótko przed wybuchem światowej wojny otwarty został w Berlinie olbrzymi budynek, przeznaczony na pomieszczenie państwowej bibljoteki niemieckiej. Mieści się na ulicy Unter den Linden i jest on swego rodzaju monumentalnym dokumentem niemieckiej kultury.

Zbiory bibljoteczne jako takie w założeniu swem sięgają roku 1667. Mieściły się one tedy w zamku berlińskim. Fryderyk Wielki w roku 1780 przeniósł tę bibljotekę do specjalnego budynku na Placu Opery. Liczyła już ona w owym czasie 150 000 tomów. Dziś liczy ona, jak to podaliśmy w nagłówku, około trzech miljonów numerów, między któremi znajdują się rozmaite unikaty o wprost bezcennej wartości. Jak skrzętnie zbiera się tam dzisiaj wszystko, co należy do piśmiennictwa narodu niemieckiego, niech służy za przykład, że obecnie bibljoteka ta dla swych zbiorów abonuje 20 000 dzienników i różnych czasopism. Proszę sobie wyobrazić, jak wielki personel i jak wielki aparat techniczny jest potrzebny, ażeby bodaj tę literaturę perjodyczną utrzymać w systematycznym porządku, a dopiero ile miejsca porzeba, ażeby tam codzienny przybytek w niej umieścić.

Używanie tego księgozbioru jest przystępne dla wszystkich bez wyjątku. Jednakże za opłatą. Mianowicie tygodniowa karta wstępu do czytelni kosztuje 50 fenigów. Dziennie w sali siedzi około 500 osób, pochylonych nad książkami. Ażeby pracującym sposobność do spoczynku dać, zbudowano osobną salę do promenady, a oprócz tego urządzono prawdziwie ludową restaurację, gdzie naprzykład zupa z ryżu kosztuje 10 fenigów, a tak ulubione knedle z jabłkami 20 fenigów.

O ustawicznym wzroście bibljoteki świadczy fakt, że w jednym tylko roku 1926 przybyło jej 100 000 tomów. Jeżeli bibljoteka w dalszym ciągu będzie się w ten sposób powiększać, to za kilka lat będzie w niej za ciasno, i dyrekcja będzie musiała pomyśleć o nowych magazynach na księgozbiory.

Do osobliwości w tej bibljotece należą płyty gramofonowe, bardzo starannie przechowywane, uwieczniające głosy królów, polityków, artystów i innych wielkich ludzi.

Sprawdzajcie spisy wyborców!

Okręgowe komisje wyborcze już rozpoczęły działalność, o czem podały do wiadomości publicznej. Utworzone już też zostały obwodowe komisje wyborcze, o czem w okresie świątecznym podano także do wiadomości ogólnej. W ten sposób powołane już są do życia wszystkie przewidziane w ordynacji organy wyborcze.

Z kolei nadchodzi niesłychanie ważny dla prawidłowego przeprowadzenia wyborów okres **sprawdzenia spisów wyborców.** Trzeba bowiem pamiętać, że tylko wyborcy, wykazani we właściwym spisie, będą mogli oddać głos przy wyborach.

Do 25 grudnia ub. r. spisy wyborców, sporządzone przez naczelników gmin, muszą być ostatecznie ukończone i następnego najpóźniej dnia przesłane w trzech egzemplarzach przewodniczącemu odpowiedniej komisji obwodowej.

Od 26 grudnia z. r. do końca grudnia obwodowa komisja wyborcza ma prawo badania materjałów, na których podstawie sporządzone zostały spisy wyborców i ma prawo żądać odpowiednich wyjaśnień od naczelników gmin. Najpóźniej zaś 1 stycznia 1928 roku przesyła komisja obwodowa jeden egzemplarz zatwierdzonego spisu wyborców okręgowej komisji wyborczej, równocześnie zaś ogłasza, że spis wyborców będzie wyłożony do publicznego wglądu w lokalu obwodowej komisji wyborczej.

Z tą chwilą nadchodzi właśnie niesłychanie ważny okres sprawdzania spisów przez wyborców. **Okres ten trwa 14 dni, a mianowicie — od 2 do 15 stycznia 1928 roku.** Cały wysiłek winien być użyty na osiągnięcie możliwej dokładności i wierności spisów wyborczych. **Nie może być wyborców pominiętych, nie może być nazwisk ludzi, pozbawionych prawa głosowania w danym obwodzie!**

Każdy więc wyborca będzie miał w okresie od 2 do 15 stycznia 1928 roku bezwzględny obowiązek sprawdzenia spisu wyborców w lokalu właściwej komisji obwodowej. O ile został pominięty lub stwierdza, że w spisie figuruje ktoś nieuprawniony, wówczas w terminie od dnia 16 stycznia 1928 roku, winien wnieść reklamację (można i ustnie do protokułu) do komisji obwodowej. Przeciwko odmownej decyzji obwodowej komisji wyborczej można wnieść zażalenie do komisji okręgowej w ciągu trzech dni od dnia doręczenia decyzji.

Agitacja wyborcza Bema

„Nowy Kurjer“ donosi: Znany z procesu komunistów Bem znalazł w ubiegły piątek sposobność do nowych popisów politycznych. O godzinie pół do 7 wieczorem miał się odbyć w sali Gollanda przy Dolnej Wildzie wiec komunistów. Uczestników zgromadziła się tak wielka ilość, iż właściciel lokalu musiał salę zamknąć. Zarząd wiecu uradził szybko, aby się przenieść z wiecem do ogrodu. Tak się też stało. Bem wlazł na stół. Obok niego znalazł miejsce niej. Ratajczak, jako przewodniczący wiecu.

Bem odezwał się w ciemności w te słowa do wiecowników: „Towarzysze! Zagajam wiec dzisiejszy imieniem lewicowej partji socjalistycznej. Na to odezwał się głos z publiczności: Takiej partji niema! Wyrzućcie go! Tu się rozpoczął tumult, który się wzmagał, to znów na chwilę uciszał. W odpowiednim momencie mógł jeszcze Bem się odezwać: Dziś dyskusji nie będzie. Odbędzie się ona, gdy następnym razem znajdziemy odpowiedni lokal, bo dziś gospodarz nas usunął z sali. Znów powtórzyły się głosy pod adresem Bema: Precz z rządem faszystowskim.

Mimo tych podburzających okrzyków ludzie, zgromadzeni w lokalu Gollanda, zaczęli się rozchodzić do domów. Przed lokalem stał oddział policji. Widać stąd, że ludność robotnicza Poznania jest. politycznie dojrzała, nie pozwalając się uwodzić demagogom. Na ulicy Półwiejskiej spotkały tłumy patrol konnej policji. Z tłumu odzywały się głosy szydercze.

Antoni Marczyński. 23)

Królowa Othe.

POWIEŚĆ FANTASTYCZNA.

III część trylogji p. t.: „WYSPA NIEZNANA“.

(Ciąg dalszy)

Dość, że nie słyszała wcale kroków nadchodzących i wydała głośny okrzyk, kiedy nagle z poza rozłożystego krzaku paproci wyrosły jak z pod ziemi sylwetki trzech mężczyzn, odzianych w szare płaszcze podróżne. Ale w tym okrzyku więcej było bezgranicznego zdziwienia, niż trwogi.

— Siostro! — zawołał Ulam.

— Sofo!

— Mścicielko!

— Witamy cię, dzielna niewiasto!

— Któraś ojczyznę od przeklętych Olbrzymów uwolniła.

— Kapłanko Astoreth, witaj!

— Bohaterko!

— Ty żyjesz, a myśmy cię dawno opłakali.

— Ale teraz wrócisz do miasta!

— Wrócisz z nami.

Zerwała się z trawy i przysłaniając sobie piersi połą chlamidy, spozierała osłupiałym wzrokiem na wykrzykujących swą litanję powitalną, intruzów.

— Kto wy jesteście? — wykrztusiła wreszcie.

Czoło Ulama przecięła zmarszczka serdecznej troski. Poznał swą siostrę stryjeczną od pierwszego wejrzenia, gdyż rysy twarzy miał dabrze wyryte w pamięci, lecz byłażto ta sama Sofo, która oczy rwała swą urodą, świeżością, temperamentem? Byłżeto jej głos niegdyś srebrzysty jak dźwięk dzwoneczków, a dziś... ochrypły, stłumiony, matowy...

Stała przed nim kobieta prawie brzydka, niemal stara, chuda, z zapadniętymi policzkami, z wklęsłą piersią. Palce dłoni podtrzymującej białą szatę pod szyją były przeraźliwie cienkie, skóra i kości; na szaro-ziemistych licach kwitły niezdrowe, ceglaste rumieńce, a wielkie, zielone oczy płonęły jakimś gorączkowym ogniem; ale nie był to ten sam ogień, co dawniej...

— Siostro, nie poznajesz mnie?

Potrząsnęla głową przecząco.

— Ulam, jest moje imię. Rodzic twój Hannon był mi stryjcem.

— Ulam, Ulam — powtórzyła, trąc czoło dłonią. — Pamiętam chłopca tego imienia. Siadywał na schodach Baalowego chramu i całymi dniami wpatrywał się w groźne oblicze bożka.

— To ja właśnie! — zawołał ucieszony. — Wyrosłem, zmężniałem, a sny chłopięce się spełniły: jestem kapłanem Baala.

Spojrzała nań nieufnie:

— Kapłanem jesteś; gdzież tedy purpurowa chlamida?

— Nie używamy naszych świętych szat w podróży, lecz ten szkarłatny szlak niechaj świadczy. Tu ujął połę swego płaszcza i odgiął ją w ten sposób, że ukazała się jej część spodnia. Widniał tam szlak szkarłatny, szeroki na trzy palce. — A zresztą — ciągnął dalej — muszę się kryć przed zbirami.

— Przed zbirami? Któż śmie zagraż[...] życiu kapłana? Przecie [...] świętokradców z rodu Olbrzymów wytępiłam doszczętnie.

— Właśnie o tem chcemy z tobą pomówić, Mścicielko — wtrącił szybko Sycheusz-lekarz. Ty zaś usiądź wygodnie, lub słuchaj leżąco. Stanie cię męczy; widzę to.

Sofo zmarszczyła brwi, usiłowała sobie coś przypomnieć.

— Twój głos już słyszałam... Czekajno... Aha!... Tyś jest owym lekarzem, którego Sylfax zawezwał z miasta.

— Ttak... — wyjąknął zmieszany.

— W nocy zakradłeś się do mojej izby.

— Więc widziałaś?

— Śniłam... Widziałam cię oczyma duszy... — potem zniżając głos mówiła jakby do siebie. — Tak... Teraz wszystko rozumiem. Poznał mnie, a powróciwsz[...] do Tyru opowiedział braciom, że [...]y ja żyję... Czy tak? — spytała, zwra[...]cając się do lekarza.

— Tak zaiste.

— Pocóż jednak powróciłeś [...] wiodąc dwóch towarzyszy? Czyli n[...] [...]wali wiary twym słowom? Czy ch[...] [...]i się przekonać naocznie i zaspokoi[...] ciekawość?

A kiedy zaprzeczyli jednogłoś[...]nie, tupnęła nogą i wykrzyknęła z [...]dcieniem zniecierpliwienia w głosie:

— Czego tedy chcecie [...]demnie?!...

Mówcie!

Hazdrubal-łysy uprzedzi[...] tamtych dwóch w o[...] Z [...] właściwą sobie skr[...] [...]stawił dzieje ubiegł[...] złe rządy królo[...] [...]wemi barwami [...]ych zauszników [...]rzyczyny swego [...]ę Pereł.

Sofonizba słuchała cierpliwie, siedząc naprzeciw sumiennego narratora i mnąc w palcach płatki zerwanych kwiatów. Przerwała mu raz tylko, mianowicie kiedy napomknął o tragicznej śmierci Hamilkara, pierwszego króla dynastji Egot-Barkasów. Wtedy westchnęła współczująco i rzekła:

— Czemuż nie poszedł za moją radą, nieszczęśliwy... Żegnając go w podziemnem przejściu świątyni Miasta Opiekunki mówiłam, że Othe zgładzić nal[...]ży bezwłocznie. Nie usłuchał, dał [...] usidłać tej chytrej kobiecie i życ[...] to przypła[...] [...]em

Dopi[...]cił. [...]drubal uko[...] dług[...]ero gdy Hazd[...] pła[...]czył swe sp[...] wywody i poł[...]cza otarł [...]otniałą łysinę, zab[...]a głos po raz wtóry:

— Chcecie zatem, bym powróciła do miasta i rozpoczęła walkę z Othe.

— Tak jest... O to cię prosimy, córo Hannona.

— Jeśli wy, potężny stan kapłański, liczący mnogich zwolenników nie możecie jej wydołać, jakoż ja będę mogła, słaba, schorowana kobieta?

— Właśnie ty jednak podołasz — wykrzyknęli chórem, potem zaczęli mówić każdy z osobna, szybko, na wyścigi.

— Samem zjawieniem się wywołasz przewrót.

— Prócz nas nikt nie wie, iż żyjesz.

— Powiemy ludowi, że bogini cię przysłała, byś po raz drugi ojczyznę z toni wyratowała.

— Tłumy pójdą za tobą.

— I wojsko.

— To najważniejsze. Żołnierze burzą się już na swawolę swych przełoż[...]ych.

— Pójdą za tobą jak jeden mąż.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wiadomości z kraju.

Cztery zakłady ubezpieczeń dla pracowników umysłowych.

Według rozporządzenia wykonawczego do dekretu o ubezpieczeniu pracowników umysłowych przewidziane są zakłady ubezpieczeń: w Warszawie, Lwowie, Poznaniu i Królewskiej Hucie.

Kara za uchylenie się od pracy obywatelskiej.

W Łodzi skazanych zostało kilkudziesięciu obywateli na grzywnę po 300 zł. za niestawienie się do pracy w obwodowych komisjach wyborczych.

Krwawe zajścia sylwestrowe w Warszawie.

Również w nocy sylwestrowej stoczono w Warszawie poważną ilość bójek oraz dokonano szeregu krwawych napadów. Poszwankowane zostały 23 osoby; 6 osób usiłowało popełnić samobójstwo; wypadków samochodowych no towano 7.

Fałszerz wyroków rozwodowych za kratami.

W Warszawie zdemaskowała policja niej. Grossanga, który podawał się za adwokata i żył z fałszownia dokumentów. M. in. podrabiał wyroki rozwodowe które następnie nawet nalepiał w sądzie okręgowym na specjalnych tablicach między wyrokami urzędowemi. Grossang był już karany za fałszerstwo więzieniem.

Zbrojny napad na kasę kolejową.

W nocy z piątku na sobotę trzech zamaskowanych bandytów wtargnęło do kasy kolejowej w Ząbkowicach (pod Krakowem) i sterroryzowało urzędnika. Ten jednakże, korzystając z chwilowej nieuwagi bandytów, zaalarmował przy pomocy dzwonków swoich kolegów, którzy przybyli z pomocą. Bandyci umknęli.

Trup staruszki na torze kolejowym.

W pobliżu stacji Rokiciny na torze Koluszki—Piotrków znaleziono zwłoki przejechanej przez pociąg staruszki. Nazwiska tragicznie zmarłej dotąd nie stwierdzono, nie ustalono dotąd również czy zachodzi tu samobójstwo, czy nieszczęśliwy wypadek.

Gajowy postrzelił kobietę.

W Tulinkowie pod Łodzią napotkał gajowy Wolniewicz kobietę, zbierającą bezprawnie chrust i suche drzewo. Gdy kobieta, ujrzawszy urzędnika, zaczęła uciekać. ten strzelił i ugodził kobietę w lewą skroń. W stanie beznadziejnym kobieta umieszczona została w szpitalu.

Walka policjanta z bandytami.

We wsi Pasieka pod Łodzią poste[illegible]owy Rafalak chciał zatrzymać kil[illegible] podejrzanych osobników, noszących [illegible]oły. Gdy wezwanie jego nie odniosło [illegible] pożądanego sk[illegible]u, Rafalak dał ognia, [illegible] co osobn[illegible]icy odpowiedzieli również strzałami. Policjantowi [illegible]dało się bandytom [illegible]brać część — ja[illegible] się okazało — łupu złodziejskiego, ban[illegible]ci zaś zdołali umknąć, korzystają[illegible] mrocznej nocy.

Przychwycenie głośnej szajki „dolinlarzy" w Warszawie.

Podczas obradowania nad najskuteczniejszym sposobem ograbienia co najbogatszych mieszkańców Warszawy przychwyceni zostali osławieni „doliniarze" (złodzieje kieszonkowi), m. in. Jankiel Wajcman, zręczny fachowiec o eleganckiej powierzchowności, władający językiem polskim, francuskim angielskim i niemieckim, znany w kołach przyjaciół jako „baron z monoklem" Banda ta ostatnio okradła pewną artystkę, zabierając jej kolję brylantową wartości 25 000 złotych. Policja zaskoczyła 17 opryszków w mieszkaniu niej. Mielczarka. Wajcman wybił okno i zeskoczył z pierwszego piętra do ogrodu, gdzie znikł w krzakach Resztę złodziei przyaresztowano.

Życie człowieka za dwa króliki.

Z Rzeszowa donoszą: Od szeregu dni policja rzeszowska szukała śladów zbrodniarza, który we wsi Lipiu, powiatu rzeszowskiego zakradł się do stajni Jana Lachcika z zamiarem kradzieży drobiu. Lachcik śpiąc w sąsiedniej komorze, obudził się na odgłos szmerów, pobiegł pod stajnię, drzwi zamknął na skobel i chciał zaalarmować sąsiadów. Tymczasem przez drzwi padł strzał, który ranił śmiertelnie Lachcika. Raniony dowlókł się do sieni domu mieszkalnego i tam zakończył życie. Zbrodniarz czując się bezpiecznym, znalezionym drągiem żelaznym w stajni drzwi otworzył, skradł dwa króliki i zbiegł.

Przeciw zalewowi Polski towarem zagranicznym.

Z inicjatywy Związku Przemysłowców Garbarzy odbyło się posiedzenie zainteresowanych sfer handlowych, przemysłowych i rzemieślniczych — w sprawie przeciwdziałania rosnącemu importowi obuwia gotowego do Polski.

W dniu 31 bm., jak wiadomo, upływa termin zakazu przywozu skóry pszennej z zagranicy. Dowiadujemy się, że zakaz ten został przedłużony do dnia 29 lutego 1928 r. włącznie.

ZMARLI.

Ś. p. **Ojciec Honorat z Jesionki**, komisarz prowincji warszawskiej OO. Kapucynów.

Ś. p. **Kazimierz Puffke**, dyrektor Banku Powiatowego w Grudziądzu.

Ś. p. **Wacław Juszkiewicz**, major 80 p. p., były dowódca III baonu 64 pp.

Ś. p. **Bolesław Górecki**, właściciel dóbr Strzegocin.

Ś. p. **Stanisław Zieliński** w Inowrocławiu.

Ś. p. **Franciszek Lewandowski**, magazynier pocztowy w Toruniu

Ś. p. **Alfred Ogórek**, dypl. inż., kierownik działu Dyrekcji Kolei Państw. w Gdańsku.

Jak zginęli bandyci Jaremczuk i Kozłowski?

Z niezwykłą skruchą przyjęli potwierdzenie wyroku śmierci przez powieszenie.

Z Równego donoszą pisma o szczegółach egzekucji, dokonanej na głośnych bandytach Jaremczuku i Kozłowskim.

Ostatnią noc spędzili skazańcy razem w jednej celi. Jaremczuk całą noc płakał, krążąc niespokojnie wśród smutnych ścian celi więziennej, Kozłowski zaś położył się około północy i wkrótce zasnął. Zbudził się sam, około godz. 5 rano. Niebawem zjawili się duchowni: katolicki i prawosławny. Skazańcy wyspowiadali się z ogromną skruchą i wciąż płacząc, wyczekiwali ostatniej chwili ich życia. Jaremczuk zapytał w pewnej chwili duchownego:

— Batiuszka, czy ja mogę Boga oglądać? Jeśli tak, to może i lepiej, że odchodzę na tamten świat?...

Około godz. 6 rano zjawił się w celi skazanych prokurator i powiadomił ich, że p. Prezydent nie skorzystał z prawa łaski, co wywołało u obu skazańców nowy atak rozpaczy. Gdy się nieco uspokoili, związano im ręce i wyprowadzono na plac egzekucji, wśród zabudowań więziennych, w miejscu niewidocznem ani dla więźniów, ani z zewnątrz. U stóp szafotu czekał już kat z pomocnikami. Po odczytaniu wyroku przez prokuratora — skazańcom zawiązano oczy, poczem prokurator zwrócił się do kata ze słowami: „Panie kacie, czyń pan swoją powinność!" Skazani błagali wszystkich obecnych, by im darowali ich winę, taksamo zbolałe ich wargi szeptały: „Boże, Boże — daruj".

Najpierw stanął na ruchomej podstawie Jaremczuk. Kat założył mu pętlę na szyję, a pomocnik poderwał podstawę. W tym momencie ciało skazanego spadło w próżnię, wynosząc około 50 cm. Jeszcze tylko parę drgawek przedśmiertnych i skazaniec był trupem. Tak samo zginął Kozłowski. Ostatnie słowo: „Boże, Boże"... ugrzęzło mu w gardle.

Po dokonaniu egzekucji kat rzucił białe rękawiczki pod szafot i zameldował, że wyrok wykonał, poczem odszedł.

W dwie godziny potem ciała skazańców, w prostych białych trumnach pochowano na cmentarzu skazanych i samobójców...

W szale zazdrości zabił kochankę.

Pijany łodzianin z okrwawioną siekierą w ręku.

Pisma łódzkie donoszą o strasznej tragedji miłosnej, która odegrała się w dniu 1 stycznia w domu przy ul. Piasecznej nr. 18. Mieszkał tam od dłuższego czasu niej. Antoni Kaliński, lat 28, nałogowy pijak, z 26-letnią niezwykle urodziwą Genowefą Koniarską.

Kaliński był bardzo zazdrosny o swoją kochankę i często jej groził, że ją zabije za zdradę. W noc sylwestrową Kaliński urządził w swojem mieszkaniu przyjęcie, przyczem alkoholu nie szczędzono. Goście byli w znakomitym nastroju i piękną gospodynię darzyli mniej czy więcej gorącemi komplementami. Kaliński pałał chęcią zemsty, tembardziej, że kochanka jego chętnie słuchała pochlebiających jej urodzie słów.

Gdy w Nowy Rok około godziny południowej goście rozeszli się, doszła wściekłość Kalińskiego do szczytu, i schwyciwszy siekierę zaczął Genowefie grozić. „Teraz twoja śmierć nadeszła za figle z chłopakami!"

Dziewczyna wybiegła na kurytarz, straszny kochanek jednakże, nie będąc już panem samego siebie, dogonił ją i zadał jej morderczem narzędziem śmiertelny cios w głowę. Obryzgany krwią, ciągle jeszcze nawpół tylko przytomny Kaliński powlókł się z powrotem do mieszkania, położył się na łóżku i zasnął twardym snem.

Obudzili go urzędnicy śledczy, i wtedy dopiero Kaliński wytrzeźwiał i przejrzał, co uczynił w szale alkoholowym. Odstawiono go pod silną eskortą do aresztu.

Wstydliwe dziewczę w warszawskiej Kasie Chorych.

W jaki sposób został okradziony dr. Gertner?

W ambulatorjum Kasy chorych w Warszawie panował ostatnio ścisk, cechujący tę instytucję. Do gabinetu ordynującego lekarza, dr. Gertnera, dostała się wreszcie panna Halina Jankowska.

— Co pani dolega?

— O, tu mnie coś kłuje — odpowiedziała pacjentka, wskazując na okolicę ślepej kiszki.

— Proszę się rozebrać.

— Ależ, panie doktorze, ja się wstydzę... Chyba, że pan się wykręci do mnie tyłem.

Lekarz spełnił życzenie pacjentki.

— Czy już?

— Owszem, ale proszę tak bardzo na mnie nie patrzeć...

I skromne dziewczę zarumieniło się po białka oczu.

Dr. Gertner zbadał pacjentkę, zapisał lekarstwo i pożegnał. Po jej wyjściu, tknięty przeczuciem, zajrzał do marynarki, wiszącej na wieszaku. Okazało się, że z kieszeni znikł portfel, zawierający 215 złotych i dokumenty.

Natychmiast zawiadomiono policję. Panna Halina została sprowadzona do Kasy chorych i skonfrontowana z lekarzem. Nie przyznała się do kradzieży, twierdząc, że wstydliwość i uczciwość chodzą zawsze w parze...

Furjat w szpitalu warszawskim.

Wypędził 40 chorych i powybijał szyby.

W szpitalu na Czystem (w Warszawie) wszczął pewien pijany pacjent niebywałą awanturę. Pisma warszawskie opisują zajście to, jak następuje: „Postrachem personelu pogotowia jest [illegible] Szczepan Ciemniewski, zabijaka [illegible] ciemnej zwiazdy „zamieszkały [illegible]cy Barskiej 15. Pijak ten spę[illegible] [illegible]ań sylwestrowy gdzieś przy butel[illegible] [illegible]o godzinie 5 po południu ukazał s[illegible] [illegible]c ulicy Wroniej i przed domem nr. 24 wszczął bójkę z przechodniami. Szczęś[illegible] mu nie dopisało, odniósł bowiem aż cztery rany głowy.

Zalanego krwią awanturnika przewiozło Pogotowie do szpitala na Czystem, gdzie niezwłocznie przystąpiono do dalszej akcji ratunkowej.

W chwili, gdy nikt się nie spodziewał ataku. Ciemniewski [illegible] się z krzesła, odepchną[illegible] [illegible]ł się na dwu felczerów [illegible] Wazwani policjan[illegible] [illegible]iemało nim zdo[illegible] [illegible]tem Wreszcie [illegible] i umieszczono w [illegible]

W szpitalu zaległa cisza Ciemniewski zdawał się drzemać. Nagle wyskoczył z pościeli, złapał żelazną poręcz swego łoża i w mgnienia oka połamał je na kawałki. Następnie, uzbroiwszy się w metalową sztabę żelaza, wypędził z sali wszystkich chorych w liczbie czterdziestu.

I znów posłano po policję. A tymczasem Ciemniewski demolował urządzenie szpitala. Połamał jeszcze dwa żelazne łóżka, połamał drewniane nosze, porozbijał szafki nocne i potłukł szyby w oknach.

Po upływie kilku minut zjawiło się dziewięciu posterunkowych. Furjatowi zarzucono kołdrę na głowę. poczem skrępowano go postronkami i zamknięto w celu dla obłąkanych. Ponieważ rzucał się i szarpał więzy, lekarz zastrzyknął mu pod skórę dawkę morfiny.

O godz. 7 wiecz. wreszcie Ciemniew-

Polacy w Ameryce.

X-ta rocznica stworzenia armji polskiej w Ameryce.

W niedzielę, 11 grudnia ub. r. Polacy w Chicago obchodzili 10 tą rocznicę stworzenia armji polskiej w Ameryce. Około 1.000 osób zebrało się w sali Zjednoczenia. Obchód otworzył p. Czesław Żuławski, przewodniczył Dr. Pietrzykowski, głównym mówcą był redaktor Przyprawa, wszyscy weterenI z wojny światowej. Przemawiał dalej wicekonsul Kaleński. Pułkownik Necrebold, reprezentant generała Lassitera, szefa VI go korpusu armji amerykańskiej oddał hołd patrjotyczności i waleczności Polaków, a wskazując na Kościuszkę jako założyciela szkoły kadetów w West-Point, wzywał młodzież polską, by się kształciła w sztuce wojskowej. Po kilku innych przemówieniach prezesów największych organizacji polskich zakończył się obchód odśpiewaniem Roty.

* * *

Polacy w Ameryce wysłali armję o sile **24 630 głów do Francji.**

Apel o utworzenie z wychodźców w Ameryce armji na froncie francuskim ukazał się 20 września 1917 r. Zgłosiło się przeszło 30.000 ochotników, z których 24 630 wyjechało do Francji, gdzie później dopiero zjawił się Haller, mianowicie w połowie 1918 r. Pierwszy oddział tej amerykańskiej Armji Polskiej wylądował w Bordeaux 28-go grudnia 1917 r. W Bydgoszczy mamy sporo weteranów tej armji, o której zasługach niestety dotąd społeczeństwo za mało jest powiadomione. (b.)

Szczęśliwej podróży!

Bończak odwołany został z Polski.

Sekta hodurowców coraz bardziej zaczyna się rozpadać. Nietylko w Bydgoszczy ale i w całej Polsce. Ostatnio jak się dowiadujemy, przez Hodura, który stale przebywa w Ameryce, odwołany został z Polski samozwańczy „biskup“ Bończak i to za niemoralne prowadzenie życia i różne inne tajne sprawki.

Przed wyjazdem wezwał Bończak do siebie wszystkich członków, stanowiących „radę kościelną“ i zakomunikował im o swoim wyjeździe z Polski. Na miejsce Bończaka wybrano Farona z Zamościa, kierownikiem seminarjum Tomaszkiewicza, kierownikiem domu misyjnego Kronenberga, redaktora „Polski Odrodzonej“ Piechocińskiego.

Tak więc po wyjeździe Bończaka „narodowcy“ pozostali bez głowy i jak słychać już w łonie nowej rady przyszło do starcia na tle władzy i w najbliższej przyszłości spodziewać się należy rozłamu w tej sekcie.

Na marginesie.

Rekord „Dziennika Bydgoskiego“. — Brak solidarności w prezydjum sejmowem. — Historja 7.000 butelek szampana.

Bydgoszcz, 3 stycznia.

Otrzymujemy następujący list:

Szanowna Redakcjo! Widzicie dźbło w oku Kurjerka Krakowskiego, a we własnem oku belki nie spostrzegacie. Racja jest, że Kurjer Codzienny zamieścił portret ministra Czechowicza w roku 1927 aż 22 razy. Ale czy „Dziennik Bydgoski“ się zastanowił, ile razy w ubiegłym roku zamieścił on portret... Dziadka? Otóż ja Szanownej Redakcji powiem, bo każdy rysunek z Dziadkiem skrupulatnie wycinam i wklejam go do specjalnego albumu. A zatem Dziadek w „Dzienniku Bydgoskim“ w r. 1927 ukazał się 163 razy. Mówię i piszę: sto sześćdziesiąt trzy razy! Któż zatem osiągnął rekord: Kurjerek Krakowski ze swoim Czechowiczem, czy „Dziennik Bydgoski“ z panem marszałkiem?

Proszę przyjąć wyrazy głębokiego poważania

Fr. Kielanowski.

Bydgoszcz, 3 stycznia 1928.

—*—

Jak wiadomo, prezydjum Sejmu wytoczyło skargę rządowi z powodu odebrania marszałkom wolnych biletów kolejowych. Skarga ta, zdaniem prawników, jest zupełnie uzasadniona, ponieważ mandaty marszałków i wicemarszałków pomimo rozwiązania Sejmu wygasają dopiero z dniem ukonstytuowania się prezydjum w nowym Sejmie.

Skargę tę rozpatruje Najwyższy Trybunał Administracyjny i jego wyrok będzie decydujący. Nie o sam wyrok jednak chodzi, lecz o fakt, że na skardze podpisali się tylko marszałkowie i wicemarszałkowie prawicowi. Lewicowi odmówili swych podpisów.

Nie wielka to rzecz, ale charakterystyczna. Bo jak sanacja, to — sanacja!

—*—

Prasa warszawska dowodzi, że z okazji międzynarodowego kongresu medycyny w Warszawie rząd wydał dla uczestników kongresu bankiet, na którym pękło 7.000 butelek szampana. Tej nieco „wzruszającej“ wiadomości jakoś sfery rządowe nie zaprzeczyły.

Gościnność polska jest bardzo piękną tradycją, ale należy unikać przesady. Z jednej strony gwałt o pożyczkę amerykańską. z drugiej istne jezioro szampańskie. To się nie zgadza ze sobą. I wogóle co mówi na taką bibę — pan Devey?

Plan uregulowania Mississipi.

Ma kosztować 300 miljonów dolarów. — Opozycja żąda sumy miljarda dol. — Generał Jadwin, przyjaciel Polski autorem planu.

Świeżo zebrał się Kongres Stanów Zjedn. Półn. Ameryki, 70-ty z rzędu, któremu prezydent Coolidge przedłożył plan uregulowania rzeki Mississipi, wedle planu szefa korpusu inżynierów wojskowych generała Jadwina. Jak wiadomo inżynier wojskowy armji amerykańskiej gen. Goethals, pochodzący z patrycjatu nowojorskiego (Holendrów, podobnie jak Roosevelt) wykończył Kanał Panamski. Gen. Jadwin znany jest w Polsce, gdzie bawił w 1919 r. razem z misją Morgenthaua jako równy prawami delegat prezydenta Wilsona i w raporcie ogłoszonym w prasie, obalił zarzuty przeciw Polsce, rozpowszechniane ze strony naszych wrogów.

Plan generała Jadwina opanowania rzeki Mississipi, aby w przyszłości powodziami nie zagrażała, spotkał się z opozycją, która nie wchodząc w szczegóły techniczne, bo na tem się nie zna, uważa cyfrę 300 miljonów dol., żądaną przez gen. Jadwina, jako za mało. Przeszło miljard dolarów powinien taki projekt pochłonąć — mówią kongresiarze z okręgów, dotkniętych niedawno powodzią. **(b.)**

Amerykańskie bojówki nacjonalistyczne Ku-Klux-Klan w Alabama.

Stany Zjednoczone mają własną odmianę „Pogotowia Patrjotów“, którzy pałką i napadami zorganizowanemi usiłują naprawić współobywateli. Jest to tak zwany Ku-Klux-Klan.

Podobnie jak kilka lat temu zasłynął Poznań z napadu bojówek endeckich na Witosa, tak w Ameryce głośny był stan Alabama z wybryków Ku-Klux-Klanu od 5 lat. W powiecie Crenshaw były 102 napady. Jakiś pastor osmagał młodą kobietę za niemoralność. Kara w takim wypadku kończy się wrzuceniem kobiety zupełnie pozbawionej ubrania do beczki ze smołą; postać tak umazaną wrzuca się do worka z pierzem.

Wybryki te przybrały tak zastraszające rozmiary, że gubernator, uchodzący dotąd za zwolennika Ku-Klux-Klanu — kazał zwołać specjalny sąd. Lecz w sądach znaleźli się klaniści, a nawet gdy tych oddalono, świadkowie w obawie przed terorem Klanu nie chcieli zeznawać. Gdy sądy przysięgłych uniewinniły kilku „biczowników“ prokurator generalny stanu zaniechał dalszej walki z Klanem jako bezcelowej. A klaniści walczą przeciw katolikom i obywatelom nie pochodzącym z Anglosasów. **(b.)**

Pożyczka, stabilizacja złotego a pobory urzędnicze

czyli na nowy rok — stara bieda.

Z punktu widzenia pracowników państwowych najbardziej interesujące są trzy zagadnienia: jak się program gospodarczy, związany z pożyczką i planem stabilizacyjnym, odbije na budżecie państwowym, na cenach i kosztach utrzymania oraz na płacach.

Zaciągnięta pożyczka zwiększy na szereg lat (od 10 do 20) poważnie obciążenie budżetu państwowego. W preliminarzu budżetowym na 1928/29 jest postawiona suma na zobowiązania pożyczkowe przeszło 200 miljonów złotych wyższą, niż w budżecie na 1927/28 (wzrost o 42%). Ponieważ zaś równocześnie plan stabilizacyjny zawiera zobowiązania do uzyskania w bieżącym i następnym roku budżetowym istotnej podwyżki — odbić się musi ujemnie na innych wydatkach państwowych, między innemi **na płacach pracowników państwowych, o ile wpływy nie zostaną podwyższone.** W bieżącym roku budżetowym, jeżeli rząd ograniczy się do przyznanego już dodatku na płace pracowników państwowych do 80 miljonów zł nadwyżka wyniesie po zapłaceniu kosztów pożyczki 40 miljonów złotych, przypuszczalnie około 150 miljonów złotych. Aby więc uzyskać poważną podstawę do podniesienia płac, należy dążyć do podniesienia dochodów państwowych. Do tego celu może prowadzić zapowiedziana w planie stabilizacyjnym reforma systemu podatkowego. Czy jednak taki będzie jej charakter, nie wiadomo; w planie stabilizacyjnym niema żadnych danych, na podstawie których możnaby się zorjentować w zamierzeniach rządu pod tym względem.

Z ostatniej enuncjacji w sprawie dochodów państwowych w związku z płacami pracowników państwowych, p. wicepremjera Bartla można wnioskować, że rząd nie uważa, aby obecnie był odpowiedni moment do znaczniejszego zwiększenia dochodów państwowych. Myśl p. wicepremjera można streścić w ten sposób: najpierw należy spotęgować życie gospodarcze, następnie będzie można podnieść dochody państwowe i dopiero wówczas mogą powstać warunki do rozwiązania problemu urzędniczego. Na tej zasadzie oparta polityka gospodarcza rządu częściowo przyczyniła się do podwojenia się w ciągu 1926 r. wkładów w bankach, kasach oszczędności i spółdzielniach (do wysokości 1 miljarda złotych), co niektórzy uważają za wystarczające do zaspokojenia potrzeb kredytu krótkoterminowego, obrotowego, który może doprowadzić do pełniejszego wykorzystania istniejących warsztatów pracy.

Obecnie rządowi będzie chodzić o stworzenie warunków — przy pomocy kapitału zagranicznego — odbudowy kredytu długoterminowego i zwolna zastępowanie obcych kapitałów własnym. Ten plan nie może być kwestjonowany, jeżeli nie chce się doprowadzić do zubożenia kraju przez odpływ dochodów i majątku społecznego zagranicę i do zatraty niepodległości gospodarczej. Z drugiej jednak strony chodzić musi o to, aby ożywianie przez pożyczki życia gospodarczego nie odbywało się kosztem zasadniczych potrzeb pracowników państwowych, kosztem warunków życia tężyzny moralnej i umysłowej pracowników prywatnych i państwowych. Zachodzi poważna obawa, że pracownicy państwowi padną ofiarą tej jednostronności.

Sytuacja materjalna robotników i pracowników umysłowych prywatnych i państwowych pogorszyła się znacznie z końcem 1925 r i. w latach następnych skutkiem upadku kursu złotego i postępującym w ślad za tem wzrostem cen zarówno hurtowych, jak i kosztów utrzymania.

Płace robotnicze, wobec zbyt niskiego przez czas dłuższy poziomu, muszą ulegać podwyżce i proces ten dokonuje się w naszych oczach. Pożyczki racjonalnie użyte na rozwinięcie warsztatów pracy, na należyte zorganizowanie handlu i środków komunikacyjnych mogą wpłynąć poważnie na obniżenie się kosztów produkcji i zahamowanie wzrostu cen lub nawet ich zniżkę. Przypuszczalnie jednak nie prędko to nastąpi. Najbliższy okres przeto dla pracowników państwowych nie przedstawia się różowo. **St. S.**

Pies samobójcą.

Co bawi amerykańskich czytelników.

Im dziwaczniejszą wiadomość poda amerykańska gazeta, tem większe uznanie znajduje u swoich czytelników. I tak prasa nowojorska opisuje nieprawdopodobne wprost dzieje pewnego psa luksusowego, którego chroniczna spuchlizna doprowadziła do tak silnej depresji nerwowej, że postanowił on pozbawić się życia, i w tym celu odkręcił kurek od gazu w pokoju, gdzie sypiał. Pan domu spostrzegł się jednak w porę i zamach samobójczy udaremnił, wobec czego zneurastenizowany pies rzucił się do wanny z wrzącą wodą, skąd straszliwie poparzony, został bezzwłocznie wyciągnięty i oddany w ręce weterynarza. Ponieważ kuracja nie dawała pomyślnych wyników, przeto czworonogi desperat skorzystał z chwilowego braku nad nim opieki, wybiegł na ulicę i wpadł dobrowolnie pod nadjeżdżający samochód. Jeszcze raz udało mu się ocalić mu życie i ponownie skierować do kliniki zwierząt — wobec czego pies ogłosił „głodówkę“.

25 generałów i 6 pułkowników zginęło podczas rewolty.

Meksyk miasto.

Według oficjalnego sprawozdania, w związku z rebelją generałów Serrano i Gomeza, rozstrzelano 25 generałów i 6 pułkowników. Sprawozdanie to wykazuje, że chociaż podczas ostatniej rewolty zginęło więcej wyższych oficerów, aniżeli podczas których kolwiek z poprzednich, zginął za to nieznaczny procent zwykłych żołnierzy. Żołnierze odmówili posłuszeństwa zrewoltowanym oficerom, ci zaś, którzy poszli za nimi pod przymusem, wkrótce zdezerterowali, przez co doszło tylko do jednej poważniejszej bitwy pomiędzy rebeljantami a wojskami rządowemi pod Ayalaulco, w której wojska gen. Gomeza zostały kompletnie rozbite.

Sprawozdanie powyższe mówi, iż ostatnia rewolta wykazała dobitnie niewzruszoną lojalność armji, co wyklucza na przyszłość podobnego rodzaju rewoltę.

5 miljardów dolarów w damskiej biżuterji.

W ogłoszonem niedawno drukiem sprawozdaniu amerykańskiego attache handlowego w Bombay'u znajdują się nader interesujące dane, dotyczące fortuny nababów indyjskich. Z nich wynika, że bogactwa te przedstawiają wartość minimum pięciu miljardów dolarów, inwestowaną w drogocennych kamieniach i szlachetnych metalach. „Jeśliby obracać temi miljardami w sposób produkcyjny i popierać racjonalną eksploatację naturalnych bogactw, tak obfitych w kraju, wówczas Indje w krótkim przeciągu czasu stałyby się najbardziej kwitnącem i potężnem państwem na kuli ziemskiej“ — konkluduje attache Stanów Zjednoczonych. Niestety! Trudno o tem marzyć — wystarczy powiedzieć, iż największa część owych fortun posiada formę... biżuterji damskiej!

Z WIELKOPOLSKI i POMORZA

— **Prawdopodobny przebieg pogody w Polsce:** W dalszym ciągu pogoda słoneczna. Rankiem iejscami mglisto i mroźno, szczególniej na wschodzie i południu kraju. Słabe wiatry południowo-wschodnie. Wysoko w górach wiatr halny.

NAKŁO. Związek Inwalidów Wojennych koło w Nakle podaje do wiadomości, że roczne walne zebranie odbędzie się w dniu 8 bm. o godz. 1 szej w sali zwykłej. Wstęp na salę za okazaniem legitymacji członkostwa Obecność wszystkich członków konieczna.

WUDZYN. (Zabawa w Serocku). Kółko Rolnicze w Wudzynie urządza dnia 10 bm. w sali p. Domańskiego w Serocku wielką zabawę karnawałową, na którą Kółko zaprasza obywatelstwo miejscowe i z okolicy.

BARCIN. Walne zebranie Tow. gimn. „Sokół" w Barcinie odbędzie się w niedzielę, dnia 8 stycznia br. o godz. 3 po poł. w salce parafjalnej, na które członków i sympatyków Sokoła uprzejmie zaprasza Zarząd.

MOGILNO. (Z Tow. Właściciell Domów). Tow. Właścicieli Domów i Realności w Mogilnie urządza w niedzielę, dnia 15 bm. o godz. 8 wiecz. pierwszy swój bal maskowy w domu im. ks. Wawrzyniaka w Mogilnie. Bal zapowiada się wspaniale i jako pierwszy Tow. Właśc. powinien wypaść imponująco. Wyznaczono 6 pięknych premij za najlepsze kostjumy.

MIEŚCISKO, pow. Wągrówiec. (Sprawność policji). W ostatnim czasie grasowała w okolicy jakaś szajka złodziejska i niepokoiła ludność występami. Niedawno dokonano kradzieży i włamania. Właścicielowi ziemskiemu p. Kiokowi w Jaroszewie skradziono 9 indyków i kilka kur, robotnikowi Dobruckiemu w Mirkowicach 12 kur. Policja wpadła na trop szajki i zlikwidowała ją. Panu dr. Moszczeńskiemu w Stępuchowie skradziono tucznika z chlewa. Sprawców policja wykryła. W tych dniach policja wyśledziła groźnego bandytę, Stefana Reterskiego w Częstochowie, który dokonał kilka włamań. Za tyle sukcesów należy się policji w Mieściskach pełne uznanie.

BRZEŹNO, pow. Wągrówiec. (Kradzież). Dokonano kradzieży z włamaniem u gospodarza p. Schmalenberga w Brzeźnie. Skradziono 3 ctr. żyta 3 ctr. mieszanki, 2 ctr. mąki żytniej i 4 nowe szorki. Wszczęte dochodzenia doprowadziły do wykrycia sprawców kradzieży w osobach gospodarza Adolfa Hassa, stelmacha Henryka Ridela i znanego złodzieja Andrzeja Piechockiego z Rudniczyna.

Wągrówiec.

Uruchomienie kursu P. W. Od dnia 20 stycznia do 20 lutego 1928 r., zostanie uruchomiony kurs instruktorski P. W. w Bydgoszczy. Przejazd koleją i utrzymanie na kursie bezpłatne Kandydaci reflektujący na powyższy kurs zgłoszą się osobiście lub piśmiennie u oficera instrukcyjnego, Wągrówiec, najpóźniej do dnia 8 stycznia 1928 r. W podaniu należy uwzględnić 1) nazwisko i imię, 2) ewentualny stopień w rezerwie, 3) jakich towarzystw jest członkiem, 4) zawód, 5) data urodzenia i miejsce urodzenia, 6) czy był już na kursie. P. W.

W pierwszym rzędzie będą uwzględnieni kandydaci ze wsi i tacy, którzy mają poza sobą służbę wojskową lub kurs P W

Zawody strzeleckie P. W. pow Wągrówiec. W styczniu 1928 r. odbędą się w Wągrówcu zawody strzeleckie organizacji P. W. z całego powiatu o mistrzostwo powiatu Wągrówiec, oraz o przechodnia nagrodę, ufundowaną przez tutejszy Wydział Powiatowy.

Strzelanie odbędzie się zespołami po trzech strzelców. Warunki: odległość: 150 metr., cel: tarcz pierścieniowa z główką, podstawa: leżąc bez oparcia, ilość naboi: 5.

Zespół, który uzyska największą ilość pierścieni zdobędzie mistrzostwo oraz nagrodę.

Organizacje, które wezmą udział w zawodach, zechcą nadesłać skład swego zespołu do oficera instrukcyjnego do dnia 18 stycznia 1928 roku. Szczegóły i ścisły termin zawodów będą ogłoszone dodatkowo.

Jarmark. W czwartek, dnia 12 stycznia odbędzie się w Wągrówcu jarmark na bydło i konie.

Nabożeństwo za poległych. Dnia 30 grudnia ub. r., w 9-tą rocznicę oswobodzenia Wągrówca z pod jarzma niewoli, z inicjatywy Tow. Powst. i Wojaków odbyła się o godz. 9 rano uroczysta Msza św. w Farze, celebrowana przez ks. prob. Wróblewskiego. W czasie nabożeństwa przygrywała orkiestra Tow. Powst. i Wojaków. Po nabożeństwie odśpiewano „Boże coś Polskę" i pochód udał się ze zstandarem i orkiestrą przed pomnik poległych. Następnie orkiestra odegrała mazurka Dąbrowskiego „Jeszcze Polska nie zginęła" a delegacja Tow. Powst. i Wojaków złożyła wieniec, oddając w ten sposób hołd poległym bohaterom.

Gwiazdka dla ubogich. Tow. Pań św. Wincentego a Paulo w Wągrówcu rozdało gwiazdkę dla 150 ubogich w postaci różnych podarków oraz odzieży i gotówki. Uroczystość poprzedził przemówieniem ks. prob. Wróblewski, łamiąc się opłatkiem. Równocześnie panie z Tow. św. Wincentego a Paulo składały serdeczne podziękowanie tym, którzy przyczynili się do hojnych ofiar i prosiły o dalsze poparcie i przybycie na przedstawienie p. t. „Damy i huzary", które odbędzie się w niedzielę, dnia 8 stycznia o godz. 7,30 w sali p. Zjawińskiego w Strzelnicy.

Damasławek.

Dziwne są u nas zwyczaje sylwestrowe. Obcy przypuszczałby, że spokojnie wita się Rok Nowy. Prawie całą godzinę przeraźliwym wrzaskiem denerwowano mieszkańców, wywracano i przenoszono rozmaite sprzęty, furtki i bramy. Zabawa nie lada... aż wstyd.

Zuchwałe kradzieże. Wtargnięto do składu bławatów p. Szymczaka i zabrano mnóstwo artykułów na łączną sumę 1,500 zł. Wdrożone dochodzenia przez miejscową policję i kierownika składu p. Ziółkowskiego naprowadziły do wykrycia sprawcy. Złoczyńca Teofil Ziętak z Inowrocławia przyznał się do kradzieży. Właściciel p. Szymczak uzyskał w większości swój towar.

Gospodarzowi Kędziorze z Podolina skradziono 4 ctr. żyta. Sprawców kradzieży Józefa i Antoniego Brylińskiego oraz Leona Szymczaka przychwycono w chwili, gdy zamierzali zboże sprzedać w Damasławku.

Pożar. Z niewyjaśnionych dotychczas przyczyn powstał w dniu 27 ub. m. pożar w Srebnogórze. Spalił się barak mieszkalny.

Kino lotne wyświetlało w Sylwestra „Dyktatora". Sala p. Mencla była przepełniona. Wobec dobrej frekwencji właściciel kina zamierza wyświetlać filmy regularnie raz w tygodniu.

Inowrocław.

Ciężkie włamanie. W ub. tygodniu pomiędzy godziną 1 a 3 popoł. dokonano włamania w Jarkach, powiat inowrocławski, na szkodę nauczyciela p. Niedźwińskiego. Skradziono mu płaszcz gumowy, garnitur i t. d. Wszelkie rzeczy, za wyjątkiem firan, znajdowały się w walizce, gdyż p. Niedźwiedziński zamierzał udać się w następnym dniu na wakacje świąteczne do Sarnowy, powiat rawicki. Ogólna wartość rzeczy wynosi około 600 złotych. Ślad za włamywaczami zupełnie zaginął.

Koło Polek urządza dnia 7 stycznia 1928 r. w salach Hotelu Basta wielki wieczór karnawałowy. Początek o godz. 9 wieczorem.

Wielki bal ziemian odbędzie się staraniem Koła Ziemianek powiatu inowrocławskiego dnia 5 bm. w salach Hotelu Basta. Spodziewany jest liczny zjazd ziemian z Wielkopolski, Pomorza, Górnego Śląska i b. Kongresówki. Czysty zysk z balu przeznaczony zostanie na kolonje harcerskie.

Obchód gwiazdkowy „Chóru Farnego" w Inowrocławiu odbył się w drugie święto Bożego Narodzenia w salce w Hotelu pod Lwem, na którem byli obecni członkowie, goście oraz ks. prob. Jaśkowski, Mencel i Bernacki z Trzemeszna. Po przemowie p. prof. Sobieskiego przystąpiono do tradycyjnego łamania się opłatkiem, poczem przy śpiewie „W żłobie leży" spożyto skromną kolację.

Uroczyste wręczenie dyplomów jubilatom Cechu Ślusarskiego w Inowrocławiu nastąpiło w ub. czwartek na posiedzeniu cechu, na którem był również obecnym p. Zawitaj, prezes Izby Rzemieślniczej oraz p. Dutkowski, syndyk z Bydgoszczy. Po zagajeniu posiedzenia przez cechmistrza p. Bochińskiego i odczytaniu protokułu z ostatniego zebrania, zabrał ponownie głos p. cechmistrz i oświadczył, że cech ślusarski liczy obecnie 17 członków oraz posiada w kasie przeszło 400 zł. Następnie zabrał głos p. Zawitaj i wręczył dyplom p. Franciszkowi Kasierowskiemu z Inowrocławia z okazji 50-letniej pracy w swym zawodzie, a dalej pp. Stanisławowi Męclewskiemu, Janowi Reszce, Emilowi Hoffmanowi i Janowi Strancowi z Pakości z okazji 25-letniej pracy w zawodzie.

Wąglik stwierdzono na majątku Rucewko, pow. inowrocławski. Zarządzono wszelkie środki zapobiegawcze.

Rozprawa przeciwko założycielowi osławionej sekty religijnej „Pfingstgemeinschaft".

Kurzweg skazany na 1 rok więzienia, 2000 zł grzywny i pozbawienie praw obywatelskich na przeciąg 2 lat.

Dnia 2 bm. odbyła się przed I. Izbą Karną Sądu Okręgowego w Gnieźnie tajna rozprawa przeciwko Ottonowi Kurzwegowi, lat 62, koloniście z Kopaszyna, pow. wągrowiecki, założycielowi osławionej sekty religijnej „Pfingstgemeinschaft", której zwolennicy od dłuższego czasu uprawiali rozpustne praktyki. Na doniesienie pokrzywdzonych mężów oraz braci niewiast, uprawiających z Kurzwegem te „praktyki", rozwiązano sektę, a założyciela jej aresztowano.

Rozprawie przewodniczył p. dyr. Hoppe, oskarżał p. prok. Sowa, który po dłuższem przemówieniu wniósł o zasądzenie oskarżonego na 1 rok więzienia i pozbawienie praw obywatelskich na przeciąg 3-ch lat. Obrońca oskarżonego, adw. Jańczak prosił o uwolnienie oskarżonego, względnie o najniższą karę, t. j. jednego dnia.

Sąd po dłuższej naradzie uznał Kurzwega winnym stręczenia do nierządu na 1 rok więzienia, pozbawienie praw obywatelskich przez dwa lata, dozór policyjny i poniesienie kosztów sądowych.

POZNAŃ. (Przemytnictwo przyborów radjowych). Władze śledcze wpadły na trop przemytnictwa przyborów radjowych z Niemiec. W związku z wykryciem tej afery aresztowano jednego z kupców poznańskich, który obecny był przy transporcie przez granicę. Oprócz tego zawieszono jednego z urzędników celnych pod zarzutem współdziałania oraz aresztowano drugiego. Ten ostatni został po złożeniu zeznań uwolniony za kaucją.

Trzemeszno.

Pożar. W tych dniach wybuchł pożar w składzie kolonjalnym p. Dałkowskiego, zamieszkałego przy placu Powstańców. Zapaliła się mała ilość okowity; pożar ugaszono w zarodku.

Ujęcie koniokradów. W tych dniach przytrzymała policja śremska osobników jadących powózką zaprzeżoną w dwa piękne konie. Podejrzenia policji okazały się trafne; skonstatowano mianowicie, iż były to konie skradzione przed miesiącem ks. Fibakowi z Wylatowa (około 8 klm. od Trzemeszna) a powózka była własnością jednego z gospodarzy tejże wioski. Poszkodowani odebrali swą własność z powrotem.

Przedstawienie amatorskie. W ub. niedzielę, w Nowy Rok, odegrało miejsc. Tow. gimnastyczne „Sokół" przedstawienie amatorskie w sali p. Schneidera. Wystawione zostało „Betlejem Polskie".

Przedstawienie wypadło naogół dobrze. Publiczności było bardzo dużo. Po przedstawieniu urządzono zabawę taneczną, na której wesoło i ochoczo tańczyła młódź sokola.

Z POMORZA.

ŚLIWICE. (Baczność, inwalidzi!) W niedzielę, dnia 18 bm. o godz. 1-ej w poł. odbędzie się w lokalu p. Józefa Trzebiatowskiego w Śliwicach roczne walne zebranie, na które zaprasza się wszystkich członków obojga płci. Na porządku obrad m. in. sprawozdanie zarządu, dyskusja i omawianie różnych spraw bieżących i wybór nowego zarządu oraz komisji rewizyjnej. W razie nieprzybycia potrzebnej ilości członków przewidzianych statutem, zebranie odbędzie się o godzinę później tegoż dnia bez względu na ilość obecnych.

JABŁONOWO. Szan. ofiarodawcom z Jabłonowa i okolicy za ofiary złożone na rzecz Zw. Inwalidów Woj. R. P. koło Jabłonowo, składa w imieniu najbiedniejszych swych członków serdeczne Bóg zapłać Zarząd Zw. Inwalidów Jabłonowo.

Świecie.

Znowu wypadki śmiertelnego zaczadzenia. Już kilka wypadków śmiertelnego zaczadzenia zdarzyło się bieżącej zimy w Świeciu i powiecie świeckim czyto wskutek przedwczesnego zamykania pieców, lub też wskutek zaniedbywania naprawy pieca.

Obecnie notujemy znowu dwa wypadki, które spowodowały śmierć wskutek przedwczesnego zamknięcia pieców.

I tak zaczadziła się w Białem 21-letnia Agnieszka Bónikówna, a w Zdrojach urzędnik gospodarczy Jagodziński Antoni, który przybył z Bydgoszczy na majątek pułkownika, lekarza dra Obnińskiego.

Krwawe i burzliwe zabawy sylwestrowe. Tym, którzy lubią Nowy Rok witać koniecznie wśród zabawy, danem było u nas witać go szczególnie burzliwie, np. na zabawie kolejarzy w Terespolu.

O godz. 18-tej odbywało się tam przedstawienie jasełkowe, zorganizowane siłami kolejarzy i ich rodzin, potem rozpoczęła się ochocza zabawa w sali Niemca, p. Schultz'a. Tuż przed godziną 24-tą przybyła z pobliskiego Świecia gromada awanturników i wkrótce wśród brzęku tłuczonego szkła rozpoczęła się krwawa bijatyka. Powstał nieopisany zgiełk i hałas, uciekano przez okna w popłochu. Potłuczono szczególnie wiele szkła, a ile przelało się krwi i kto to będzie płacił, wykaże zapewne dopiero śledztwo.

Podobnież nie obeszło się bez bijatyki z okazji zabawy sylwestrowej urządzonej staraniem koła urzędników sądowych w Świeciu.

I tu awanturnicy zakłócili spokój bójką. Wprawdzie dla złagodzenia sytuacji mówiono, że biła się tu „lepsza sfera", niemniej bójka była dość gwałtowną. Znalazła się tu jednak na szczęście w dostatecznej ilości policja. Zaznaczyć należy, że awanturnicy nie mają nic wspólnego z kołem urządzającem zabawę.

Ogólnie pod nieszczęśliwą gwiazdą witali amatorzy zabaw Nowy Rok, bo i na zabawie w Strzelnie nie brakło natur zbyt głośno narzucających swoje ja.

Akcja przedwyborcza Niemców. Niemcy na terenie Świecia gotują się do wytężonej agitacji przedwyborczej, czego dowodem, że postarali się o specjalny dla siebie odpis listy wyborców, mimo kosztów z tem związanych; wiadomo, że powszechnie płaci się za przepisanie nazwiska w listach wyborczych wraz z dotyczącemi datami osobistemi po 15 gr., co przy ilości uprawnionych do głosowania w Świeciu wynoszącej ponad 3000 osób, czyni kwotę kilkuset złotych.

BUKOWIEC, pow. świecki. Grono Przyjaciół Sceny odbyło swe walne zebranie w lokalu p. Czajkowskiego. Ze sprawozdania zarządu wynika, iż towarzystwo rozwija się, liczba książek rośnie. Urządzono cały szereg wieczornic, obchodów. Zarządowi udzielono pełne absolutorjum. Na prezesa wybrano ponownie p. Bolesława Kaczmarka z Bramki, na wiceprezesa ponownie p. Franciszka Krzanowskiego, funkcjonarjusza miejscowej Kontroli Skarbowej, sekretarzem został p. Kazimierz Kaczmarek z Bramki, skarbniczką p. Zofja Wielbacka, reżyserem p. Antoni Zur, zastępcą p. Stanisław Wielbacki, charakteryzator p. Reszkowski. Po dokonanym wyborze zarządu powzięto szereg uchwał. Postanowiono w przyszłości urozmaicać zebrania Grona stale deklamacjami i wykładami. Ponadto uchwalono w połowie miesiąca stycznia urządzić wieczornicę.

Z życia Powst. i Woj. W łonie Tow. Powst. i Woj. utworzyło się kółko amatorskie, które niebawem wystąpi z występem publicznym.

Miejsc. Ochotnicza Straż Pożarna udekorowała swego długoletniego członka p. Wurmę, malarza — bronzowym krzyżem zasługi. Pan Wurm jest członkiem od lat 27. Uroczystość wręczenia odznaki odbyła się na ostatniem posiedzeniu.

Z życia nauczycielstwa Dotychczasowy kierownik szkoły w Gawrońcu przeniesiony został do Mniszka, pow. świecki, zaś nauczyciel p. Maciejewski przeniósł się do Gawrońca.

PELPLIN. Gwiazdka w szkole wydziałowej. Kierownik szkoły wydziałowej ks. Wróblewski urządził dla swoich uczniów i uczenic, w sali p. Rezmera obchód gwiazdkowy. Program wypełniły deklamacje, śpiewy chórowe, kolendy oraz wesoła sztuka w dwóch odsłonach p. t. „Św. Mikołaj". Po przedstawieniu odbyło się wręczenie podarków, które dzieci wzajemnie sobie przygotowały.

Z Torunia.

Nocny dyżur ma do dnia 5 bm. włącznie apteka pod „Lwem", Rynek Nowomiejski.

Z Teatru Pomorskiego. W środę, dnia 4-go bm. i w czwartek, dnia 5 bm. o godz. 8 wiecz. ciesząca się olbrzymiem powodzeniem operetka w 3-ech aktach R. Stolza p. t.: „Pajacyk" z pp. Zdzitowieckim, Leonowiczem, Porębską, Jaworskim i Ilcewiczem w rolach głównych.

W piątek. dnia 6 bm. o godz. 4 popoł. czarująca bajka sceniczna w 6-ciu odsłonach p. t. „Królewna śnieżka i siedmiu karłów" wprawiająca w prawdziwy zachwyt tłumy milusińskich zebranych na każdem widowisku. W przedstawieniu biorą udział pp. Bojarska, Meglicka, Waczyńska, Aleksy, Balcerzak, Konstantynowicz i Marjański.

O godz. 8 wieczorem premjera przemiłej, nadzwyczaj wesołej krotochwili w 3-ech aktach Ruszkowskiego p. t. „Wesela Fonsia".

Hallo, hallo... Toruń... tu komitet „Tygodnia Akademika"... Przypominamy szan. gościom, którzy otrzymali zaproszenia na maskaradę, że takowa odbędzie się dnia 5 stycznia 1928 r. w salach Dworu Artusa. A więc przyjdźcie wszyscy starzy młodzi... Starzy, by patrząc, mogli podziwiać tę świetną imprezę „Tygodnia Akademika" i karnawału a zarazem zapomnieć chociaż na jeden wieczór o kłopotach obecnej chwili; młodzi zaś niechaj przyjdą po to, by wdziawszy różnobarwne stroje i maski, mogli bawić się do upadłego, wiodąc po lśniących posadzkach pląsy karnawału. Hallo, hallo... jeszcze coś... proszę pamiętać, że komitet wyznaczył dwie nagrody za najpiękniejsze i najoryginalniejsze stroje. Następnie czeka szanownych gości szereg miłych i wesołych niespodzianek, które będą stały na należytym poziomie. Cała maskarada zorganizowana jest pod hasłem „precz ze smutkiem, Toruń się bawi". Chodźcie wszyscy pod czarowne skrzydła tej cudownej, zamaskowanej pani, wabiącej do siebie swym uśmiechem nawet najbardziej zatwardziałych. Chodźcie wszyscy jak najliczniej, gdyż królować będzie ona w całej pełni raz jeden tylko w Toruniu t. j. w nocy z 5 na 6 stycznia 1928 roku, na wspaniałych salach „Dworu Artusa".

Wszelkich informacji i zaproszeń udziela sekretarjat komitetu T. A. (Ratusz, pokój 29), który jest otwarty przedpołudniem od godz. 9—12 i popołudniu od godz 16—20.

„Przegląd Zachodni", pismo Związku Naprawy Rzeczypospolitej w Toruniu, założone przed rokiem z dniem 1 stycznia przestało wychodzić.

Zwycięstwo T. K. S. Na ostatnich zawodach hokey'owych w Toruniu, które się odbyły dnia 1 bm. pomiędzy drużynami T. K. S. mistrzem Pomorza, a K. L. P. Poznań, zwycięstwo odniosła drużyna toruńska. Drużyna toruńska w składzie podanym poniżej wyjechała dnia 3 bm. do Zakopanego na zawody o mistrzostwo Polski. Wyjechali panowie: kierownik ekspedycji p. Gonczerzewicz, dalej gracze: Stogowski, Gumowski, Kozikowski, Szczerbowski, Suchocki, Zębik, Falkowski, Błoch i Buza.

Pożar. Dnia 1 bm. około godz. 10 wiecz. powstał pożar w biurze firmy Klewe i Zbrojski przy Rynku Staromiejskim. Spaliły się szafy i półki z aktami. Ogień przepalił już sufit i zaczął przedostawać się do drugiego piętra, gdzie mieszczą się magazyny p. Witkowskiego. Zaalarmowana straż pożarna ogień ugasiła.

Kursy języka francuskiego. Z dniem 20-go grudnia ub. r. skończył się pierwszy kwartał kursów i przerwa w lekcjach trwać będzie do poniedziałku, 9 stycznia br. W dniu tym rozpoczną się znowu lekcje w dotychczasowym porządku.

W czasie od 2 do 7 stycznia (z wyjątkiem 6-go) będą przyjmowane codziennie od godz. 18-tej do 20-tej w klasie II c na I. piętrze szkoły powszechnej przy ul. Jęczmiennej, zapisy na wszystkie trzy kursy, a mianowicie: kurs A dla początkujących; kurs B — gramatykalny i kurs C konwersacja. zowozapisujący się zostaną przydzieleni do już istniejących sekcyj poszczególnych kursów, zatem nie będzie zorganizowany nowy kurs dla początkujących. Bliższych informacyj udziela się przy zapisach.

Opłata za ostatnie cztery miesiące kursów (do końca kwietnia br.) wynosi zł 12 — płatnych w dwóch ratach po 6 zł — przed pierwszemi lekcjami w styczniu i w lutym br. Nowozapisujący się płacą pierwszą ratę przy zapisaniu się.

Aresztowania. Dnia 2 bm. doprowadzono do policji jedną osobę za opór władzy i jazdę samochodem bez legitymacji prawa jazdy. 1 na skutek wydanego nakazu aresztowania przez sędziego śledczego, 1 podejrzaną o nierząd zarobkowy, 1 za napad rabunkowy i 5 za pijaństwo, które po wytrzeźwieniu i przesłuchaniu zwolniono.

Z Grudziądza.

Kalendarzyk teatralny.

Czwartek, dn. 5 1., godz. 7,30 wiecz. „Świt, dzień i noc" i „Sól życia".

Piątek, dn. 6. 1., godz. 12,15 w południe „Poranek dla dzieci".

Piątek, dn. 6. 1., godz. 3,30 popoł. „Zbójcy".

Piątek, dn. 6. 1, godz. 7,30 wiecz. „Dom Warjatów".

Sobota, dn. 7. 1., godz. 3,30 pop. „Betlejem Polskie" dla młodzieży.

Sobota, dn. 7. 1., godz. 7,30 „Fura słomy", „Danzing".

Niedziela, dn. 8 1., godz. 12,15 w południe „Poranek dla dzieci".

Niedziela, dn. 8. 1., godz. 3,30 popołudniu „Świerzscz za kominem".

Niedziela, dn. 8. 1., godz. 7,30 wiecz. „Świt, dzień i noc", „Sól życia".

Z Sylwestra. Elektrownia miejska o godz. 12 w nocy obwieściła przyjście Nowego Roku zgaszeniem na moment świateł.

Lokale cieszyły się powodzeniem a zabawy wielką frekwencją.

Ruch zabawowy w Nowy Rok był wielki. W hotelu pod „Zł. Lwem" bawili się jak rok rocznie członkowie Związku Niższych Urzędników pocztowych, którego prezesem jest p. Szumski.

W Teatrze Miejskim bawiła się elita naszego miasta.

W „Wielkopolance" jak rok rocznie dla stałych gości urządził gospodarz p. Przybyłowicz różne niespodzianki.

W „Lasku Miejskim" u p. Stanisława Rożeńskiego zebrało się grono sympatyków, gdzie bawiono się wesoło. Jednem słowem ruch był — wielki.

Nagły zgon. W sobotę, dnia 31 bm. zmarł nagle dyrektor Komunalnego Banku Powiatowego ś. p. Pufke.

Zmarły był bardzo lubiany i popularny w szerokich warstwach naszego społeczeństwa nietylko w Grudziądzu, ale w całym powiecie grudziądzkim, stąd żal i smutek jest nieutulony.

Rodzinie ciężko strapionej składamy nasze głębokie współczucie.

Obywatele! Wyborcy! Przeglądajcie listy wyborcze! Obwodowe komisje wyborcze wykładają od dnia 2-go do 15-go stycznia włącznie listy wyborcze. Obowiązkiem każdego jest, wglądnąć czy — jest zapisany, czy imię, nazwisko. data urodzenia jest poprawnie napisana.

Nie koniec na tem, trzeba zachęcić swych sąsiadów lub za nich wejżeć do listy — czy są zapisani.

Jeżeli kto został pominięty, to trzeba natychmiast — wnieść reklamację na ręce przewodniczącego komisji obwodowej. Późniejsze reklamacje nie będą uwzględnione.

Towarzystwo Czytelni dla kobiet. Członkiniom Tow. Czytelni dla kobiet podaje się do wiadomości, że miesięczne zebranie przypadające na poniedziałek dnia 2 stycznia odbędzie się dla ważnych od nas niezależnych powodów tydzień później t. j. w poniedziałek, dnia 9 stycznia o godz. 7 wieczorem w auli gimnazjum matematyczno-przyrodniczego. Obchód gwiazdkowy odbędzie się w niedzielę, dnia 15 stycznia a program uroczystości gwiazdkowej ogłosi się na zebraniu miesięcznem. Za zarząd: H. Kruszonowa, przewodnicząca.

Bal maskowy w „Sokole" I. Tow. gimn. „Sokół" urządza w sobotę, dn. 7 bm. swój doroczny bal maskowy, który odbędzie się w wielkiej sali „Tivoli" przy ul. Lipowej. Początek o godz. 20-tej.

Szan. gości na ten bal zaprasza się, szczególnie sokolice miejscowe i z Tarpna.

Szan. obywatelstwo gorąco zachęcamy do licznego udziału a tem samem poparcia „Sokoła" I.

Kto jeszcze zaproszenia nie odebrał, może się po nie zgłosić do p. W. Banaszaka, skład cukierków „Venetia", ul. Mickiewicza 4, telefon 965 lub do filji „Dziennika Bydgoskiego" nr. 294. — Czołem!

Kino „APOLLO" rozpoczyna program noworoczny sensacyjnym filmem p. t. „Rin-Tin-Tin" wśród wilków z cudownym psem w roli głównej.

W części drugiej 10 aktów spazmatycznego śmiechu z Sydnej Chaplinem w filmie „Cnotliwa pielęgniarka". Ponadto 2 wesołe komedyjki. Razem 22 akty.

Kino „ORZEŁ" wyświetla najsensacyjniejszy szy film Harry Peela p. t. „Klejnoty królewskie". W części drugiej kapitalna farsa p. t. „Rozwiedźmy się". Razem 20 aktów.

Port Tczew i Wisła morska wolne od lodu.

Na skutek pracy trzech łamaczy lodu dla Wisły cały bieg rzeki od ujścia aż do Tczewa i jeszcze 16 kilometrów w górę Wisły został zwolniony od lodu. Wiatr północny utrudnia jedynie odpływ kry w ujściu. Gdy wejście od strony morza było należycie zabezpieczone przy pomocy znaków zimowych, żegluga morska do Tczewa nawet przy najsilniejszych mrozach byłaby możliwa.

Wiadomości z Tczewa.

Osobiste. Helena Rakowska, córka organisty przy kościele farnym, po ukończeniu studjów filozoficznych na uniwersytecie krakowskim, zdała wyższy egzamin nauczycielski i przyjęła posadę nauczycielki w gimnazjum.

Z nudów się urżnął — i nie pojechał do domu. Pewien pasażer w poczekalni dworcowej, czekając na pociąg, tak sobie z nudów zakrapiał gardło mocniejszą, że gdy nadszedł pociąg, policja musiała nieboraka zamknąć w poczekalni — ale innej.

Amator węgla kolejowego. Pewien osobnik, popierający przemysł węglowy, ukradł ze składu kolejowego około 100 funtów węgla kamiennego i został schwytany na uczynku.

Uroczystość gwiazdkowa Tow. Św. Józefa. Uroczystość wyżej wzmiankowaną urządziło towarzystwo w sali parafjalnej na Nowem Mieście. Przewodniczący p. Krajnik po przemówieniu powitalnem wzniósł okrzyk na cześć Ojca Świętego i Rzeczypospolitej. Po odśpiewaniu, „Gdy się Chrystus rodzi" ks. proboszcz Młyński w pięknem przemówieniu wyjaśnił zebranym znaczenie uroczystości gwiazdkowej. Orkiestra modzieży katolickiej pod batutą kapelmistrza p. Mikusińskiego odegrała bardzo udatnie kilka kolend. Na zakończenie zjawił się gwiazdor, który bardzo hojny w podarunkach, obdarzał zasłużonych i stale bywających na zebraniach członków.

Tu ich nakryto. Pewnego obcokrajowca, nie posiadającego paszportu a także pewną niewiastę, pochodzącą z Lublina, poszukiwaną za kradzież przytrzymano w Tczewie.

Z Tow. Ludowego. Zebranie Tow. Ludowego, które odbyło się w Hali Pomorskiej, zagaił prezes Jachimowski przy udziale 300 członków. Po odczytaniu protokółu przez ławnika p. Wiśniewskiego, który został bez zmian przyjęty, wygłoszono kilka deklamacyj przez panie: Orłowską i Risz. Wykład ks. patrona Kupczyńskiego o kolendach i ich znaczeniu przyjęto z wdzięcznością. Po wykładzie młodzież odśpiewała na dwa głosy „Wśród nocnej ciszy". W wolnych głosach uchwalono dyplomy honorowe 25-lecia członkowstwa. Małżonkom pp. Dobrowolskim wyznaczono 50 zł. z powodu ich złotego wesela. Po wyczerpaniu porządku obrad odśpiewano „W żłobie leży" i na tem zakończono zebranie. Następnie zabawiano się tańcami do 4 rano.

Odznaczenie. P. dr. Szandroch z Tczewa otrzymał na VI wszechpolskiej wystawie kanarków w Poznaniu drugą nagrodę — złoty medal.

Gwiazdka w „Lutni". W sali czerwonej Domu Miejskiego obchodziła „Lutnia" swoją uroczystość gwiazdkową. Powitał obecnych członków i gości p. Gawin. Kierował śpiewem prof. Hoppe. Po odśpiewaniu kilku kolend, zasiedli wszyscy przy stole biesiadnym, suto zastawionym. Po przemówieniu p. Waraczewskiego łamano się opłatkiem, składając sobie wzajemnie życzenia. Następnie obdarowano członków podarkami gwiazdkowymi. Mile spędzony wieczór na długo zostanie w pamięci zebranych.

Przedstawienie dzieci, członków „Dzieła św. Dziecięctwa" odbędzie się w środę, dnia 4 stycznia, w Wielkiej Hali Miejskiej o godz. 4-ej dla dzieci, o godz. 7,30 dla dorosłych. Program: deklamacje, żywy obraz, teatrzyk: „Sierotki w drodze do nieba". Czysty zysk przeznacza się na pokrycie „Żłóbka".

Płace dla robotników rolnych za miesiąc grudzień

w Wojew. Pomorskiem.

W myśl umowy zbiorowej w rolnictwie na rok 1927/28 Związki pracodawców w rolnictwie, na podsatwie ceny żyta za ctr. pojedńczy 19,48 zł ustaliły poniższe płace za miesiąc grudzień br.:

Ręczniacy	11 zł 36 gr.
Stróże, skotarze, oprzętacze, wartownicy	12 zł 99 gr.
Fornale, pracujący stale końmi	14 zł 61 gr.
Włodarze	16 zł 23 gr.
Owczarze	17 zł 86 gr.
Rzemieślnicy bez narzędzi	25 zł 97 gr.
Rzemieślnicy z narzędziami	29 zł 22 gr.

W powiatach gniewskim i tczewskim dla wszystkich kategoryj ordynarjuszy, oprócz rzemieślników wzamian obniżonej ordynarji, pensje wynoszą o 3 ctr. rocznie więcej t. j. miesięcznie 4 zł. 87 gr. W powiecie starogardzkim o 2 ctr. rocznie więcej t. j. miesięcznie 3 zł, 25 gr.

Dla rzemieślników w powiecie gniewskim i tczewskim wzamian obniżonej ordynarji pensję wynoszą o 2 ctr. rocznie więcej t. j. miesięcznie 3 zł, 25 gr., a w powiecie starogardzkim o 1 ctr. rocznie więcej t. j. miesięcznie 1 zł, 62 gr.

Zaciężnicy.

Kateg. Ia dziewczęta i chłopcy od 14—15 lat, według obopólnej umowy.

Kateg. Ib dziewczęta i chłopacy od 15—16 lat 48 gr.

Kateg. IIa dziewczęta i chłopacy od 16—18 lat 0,80 zł.

Kateg. IIb dziewczęta ponad 12 lat 0,88 zł.

Kateg. III chłopacy od 18—21 lat 1,12 zł.

Kateg. IV chłopacy ponad 21 lat zdolni do wszelkiej pracy i do kosy 1,76 zł.

Chałupnicy.

Chałupnicy 1 zł 52 gr.

Dziewczęta i chłopacy wolnego robotnika otrzymają zapłatę w gotówce zaciężników odnośnej kategorji (o 8 gr. więcej).

Dla służby włościańskiej (gburskiej).

Parobcy i dziewczęta od 14—16 lat 2 ctr. żyta miesięcznie 38,96 zł.

Parobcy i dziewczęta od 16—18 lat — 2¼ ctr. żyta miesięcznie 43,83 zł.

Dziewczęta ponad lat 18 i chłopacy do lat 20 — 2 ctr. 65 ft. żyta miesięcznie 51 zł 32 gr.

Robotnicy ponad lat 20— 2 ctr. 90 ft. żyta, miesięcznie 56 zł 17 gr.

Dojarze.

Wynagrodzenie dojarza wynosi według § 3 kontraktu dla szwajcarów:

1) od sztuki krowy dojnej, wołu roboczego, stadnika rozpłodowego 1,28 zł.

2) od sztuki jałowizny powyżej 10 tygodni, do dojścia do krowy dojnej lub wołu roboczego 80 gr.

3) za wychowanie zdrowego cielaka do 10 tygodni 80 gr.

Płace kobiet.

Jako wynagrodzenie pobierać będzie żona pracownika za przepracowaną godzinę 32 gr.

w Wojew. Poznańskiem.

Niżej podpisana komisja wymieniona w par. 15 działu X. kontraktu taryfowego na rok 1927-28 obliczyła płace dla deputatników i dla pozostałych robotników rolnych na miesiąc grudzień 1927, na podstawie ustalonej ceny 19,48 zł. na 50 kg. żyta oraz odpowiednich paragrafów kontraktu taryfowego, względnie kontraktu dla robotników sezonowych na rok 1927-28 jak następuje:

Województwo poznańskie.

Ordynarjusze: ręczniacy 11,35 zł. miesięcznie, 7 ctr. żyta rocznie; skotarze stróże 13 zł. mies., 8 ctr. żyta rocznie; fornale 14,61 zł. miesięcznie, 9 ctr. żyta rocznie; włódarze stangreci 16,23 zł. mies., 10 ctr. żyta rocznie; rzemieślnicy 19,48 zł. mies. 12 ctr. żyta rocznie.

Powiat inowrocławski i strzeliński.

Ordynarjusze: ręczniacy 13 zł. mies. 8 ctr. żyta rocznie; skotarze stróże 14 zł. mies., 9 ctr. żyta rocznie; fornale 16,23 zł. mies., 10 ctr. żyta rocznie, włódarze stangreci 16,23 zł. mies., 10 ctr. żyta rocznie; rzemieślnicy 19,48 zł mies., 12 ctr. żyta rocznie.

W całem województwie

Chałupnicy dziennie 2,24 zł., kobiety za 1 godzinę 0,40 zł. Zaciąg: kategorja I dziennie: podług obopólnego porozumienia; kat. Ib dziennie: chłopcy i dziewczęta od lat 15—16 0,64 zł.; kat. II dziennie: chłopcy i dziewczęta od lat 16—18 1,12 zł.; kat. II b dziennie: dziewczęta ponad lat 18 1,28 zł.; kat. III dziennie: chłopcy od lat 18—20 1,60 zł.; kat. IV dziennie: mężczyźni ponad lat 21, wykonujący wszelką pracę męską i do kosy 2,40 zł.; strawne 3,20 ł., obiad 1,28 zł., kolacja 0,64 zł., za sianie sztucznych nawozów 0,08 zł.

Za Wielkop. Tow. Kółek Rolniczych:
(—) Fragstein.
Za Arbeitgeberverband:
(—) Friderici.
Za Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe:
(—) St. Bresiński.

Krzyż komandorski z Gwiazdą dla biskupa chełmińskiego.

W „Monitorze Polskim" nr 298 czytamy następujące zarządzenie:

Zarządzeniem zbiorowem z dnia 10. XI. 1927 r. został nadany krzyż komandorski Orderu Odrodzenia Polski **ks. Stanisławowi Okoniewskiemu,** biskupowi chełmińskiemu w Pelplinie. Niniejszem prostuję powyższe odznaczenie, jak następuje: Zamiast „krzyż komandorski" winno brzmieć „krzyż komandorski z gwiazdą".

Warszawa, 28 grudnia 1927 r.

Prezydent Rzeczypospolitej
(—) I. Mościcki.
Prezes Rady Ministrów
(—) J. Piłsudski.

KRONIKA

Bydgoszcz, dnia 4 stycznia 1928 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Tytusa b., Benedykta m., Dafrozy.
Jutro: Telesfora m., Emiljanny p.
Wschód słońca: godz. 8.16.
Zachód słońca: godz. 15,54.

DYŻUR NOCNY W APTEKACH.

Od poniedziałku 2 bm. do poniedziałku 7 bm. dyżurują:
1) Apteka Centralna, ul. Gdańska.
2) Apteka pod Lwem, Okole.

Wypożyczalnia książek „Lektora“, ulica Gdańska 141 otwarta codziennie od godziny 8 rano do 6 wieczór. Telefon 1739.

TEATR MIEJSKI.

Dziś w środę po cenach zniżonych po raz ostatni w sezonie tryskająca dowcipem i wykonana z werwą i humorem komedja Z. Kaweckiego **„Fura słomy“**.

W czwartek, piątek i sobotę ostatnia nowość repertuarowa, współczesna operetka R. Benatzkiego **„Adieu Mimi“**.

Od dłuższego czasu zapowiedziana lekka komedja Z Marynowskiego **„Samolot S. P. 13.“** daną będzie we wtorek, dnia 10 bm. Reżyserja komedji spoczywa w rękach M. Meliny.

„Gdy się Chrystus rodzi“, piękne misterjum jasełkowe E. Zegadłowicza ukaże się w piątek jako w dzień świąteczny o godz. 4 po południu po cenach zniżonych.

Recital Niedzielskiego w Teatrze Miejskim. Z powodu nieprzezwyciężonych trudności, jakie wynikły w skompletowaniu w krótkim czasie **orkiestry symfonicznej** i odbycie odpowiedniej ilości prób z niezgranym zespołem, udział tejże w koncercie Stanisława Niedzielskiego zapowiedziany na niedzielę 8 bm. został odwołany Całkowity program wobec tego wypełni **solo Stanisław Niedz[illegible]** i odegra identycznie wszystkie dzieła, k[illegible] stanowiły program ostatnich koncertów w Nicei oraz w Paryżu. Usłyszymy dzieła Chopina, Schumanna K. A. Wrighta, C. Scotta, Debussy'ego, Różyckiego i Liszta. Szczegóły podamy jutro. Fortepian koncertowy Blüthnera ze składu p. Sommerfelda Początek koncertu jak uprzednio był wyznaczony t. j. 12,30 w południe.

— **Ostre strzelanie.** Dnia 7 stycznia 1928 przeprowadzać będzie 62. pułk piech. Wlkp. na strzelnicy bojowej 15. Dywizji Piechoty Wlkp (plac ćwiczeń Jachcice) — ostre strzelanie.

Ubezpieczenie zapewnione przez własne posterunki.

— **W cerkwi bractwa prawosławnego**, Pańska 4, 5-go stycznia br. o godz. 14 odbędzie się poświęcenie wody, a o 7 wieczorem tegoż dnia — wieczorne nabożeństwo.

— **Z 1001 Nocy.** Cudowną tę baśń śnić będą wszystkie maseczki na balu maskowym Bydgoskiego Towarzystwa Wioślarskiego, który odbędzie się dnia 5 stycznia br. w Strzelnicy przy ul. Toruńskiej.

Niebywałe dotychczas atrakcje zapewnią temu balowi, który zarazem stanowi uroczystą inaugurację tegorocznego, bardzo krótkiego karnawału, takie powodzenie, jakiem żadna inna impreza nie będzie mogła się poszczycić.

Dowiadujemy się, że zaproszenia są na wyczerpaniu Małą tylko jeszcze ilością dysponuje p. Ramisch ul. Gdańska 5, który jak i firma Borys Plac Teatralny, posiada już bilety wstępu w przedsprzedaży.

— **Baczność lokatorzy i właściciele nieruchomości!** Podając nowe stawki komornego, obowiązujące od 1-go stycznia 1928 r., pisaliśmy między innemi co następuje: „Lokatorzy drugiej kategorji, t. j. lokali prywatnych 2—3 pokojowych z kuchnią przedsiębiorstw handlowych wykupujących świadectwa IV kategorji, rzemieślniczych wykupujących VIII kategorji — płacą w nadchodzącym kwartale 96 proc. komornego z czerwca 1914 r. t. j. licząc markę niemiecką po 1 zł 18 i 8 setnych groszy“.

Wobec mylnego tłomaczenia przez niektóre osoby jakoby podstawą do obliczenia czynszu byłaby marka niemiecka odpowiadająca 1 zł 18 i 18 setnych groszy, wyjaśniamy, że **zasadniczo nadal liczy się jedną markę niemiecką po 1 zł 23 groszy.** Powyżej wymienione 1 zł 18 i 18 setnych groszy odpowiadają zaś ściśle owym 96 proc. komornego z czerwca 1914 roku odnośnie do lokatorów drugiej kategorji.

— **Ogólne zebranie Chrześc. Zjednoczenia Zawodowego,** odbyło się w ub. wtorek w „Ognisku“ o godz. 7 i pół. Zagaił prezes Gł. Zarządu p. Piotrowski. Miało ono charakter informacyjny. Omawiano sprawę wyborów do Sejmu i Senatu. Podniesiono m. in. obowiązek przeglądania list wyborczych i stawienia się gremjalnie wraz z rodzinami do urn wyborczych.

Dyskusja była dość ożywiona, nie trwała jednak długo z powodu dotkliwego zimna na sali. O godz. 9 wieczór p. Piotrowski zamknął zebranie hasłem — Cześć pracy!

— **Wszyscy na zabawę Powstańców i Wojaków!** Towarzystwo P. i W. „Macierz“ urządza 5 bm. swój obchód gwiazdkowy a zaraz po nim wielką zabawę taneczną. Zabawa zapowiada się świetnie: Będzie stylowa, przyniesie moc niespodzianek a ma cel bardzo pożyteczny, gdyż czysty dochód przeznacza się na bezrobotnych Towarzystwa. Dlatego: kto chce się dobrze zabawić, pośpieszy w czwartek wieczorem o 8-mej do Patzera!

— **Przypominamy** o balu reprezentacyjnym na rzecz „VI. Tygodnia Akademika“, który odbędzie się dnia 5 stycznia w salach Hotelu Pod Orłem. Początek o godz. 21,30. Wstęp za zaproszeniami.

— **Z Loterji Fantowej** na rzecz „Tygodnia Akademika“ dowiadujemy się, że z głównych wygranych już wylosowano **leżankę** i gramofon z płytami. Szczęśliwcami byli w pierwszym wypadku p. kpt. Zarembski (Błonia 14), a drugim p. Grzegorek (Świętojańska 10). Dotąd wydano już 700 fantów. Wygrać można jeszcze 4100 wartościowych przedmiotów. Śpieszcie się, bo szczęście na was czeka!

— **Bal Cechu Obuwniczego.** Zwyczajem dorocznym urządza Cech Obuwniczy w Bydgoszczy w niedzielę dnia 8 bm. o godz. 6-tej wieczorem Zabawę Karnawałową na sali „Starej Bydgoszczy“ przy ul. Grodzkiej, która zapowiada się wspaniale. Kupiectwo branży obuwniczej przeznaczyło wiele przedmiotów wartościowych do wylosowania. Czysty dochód przeznacza się na cele dobroczynne. Kto jeszcze nie otrzymał zaproszenia, może je odebrać: Szpitalna nr 5 i Gdańska 40 w składach obuwia — **Uwaga** [illegible]**dakcji:** Doszły nas wieści, że niektórzy majstrowie szewcy zaprosili na ostatnią zabawę... żydów, swoich dostawców skór i cholewek, co wywołało słuszne oburzenie. Oby się to nie powtórzyło!

— **Patronat opieki nad więźniami w Bydgoszczy** urządza walne zebranie dnia 19 bm o godz. 7.30 w sali 11a tut. Sądu Okręgowego z nast. porządkiem dziennym: 1) sprawozdanie z czynności zarządu, 2) sprawozdanie skarbnika, 3) sprawozdanie komisji rewizyjnej, 4) wybór zarządu, 5) wnioski. Wszystkich członków zaprasza Zarząd.

— **Koło Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów Rz. P. Bydgoszcz** urządza walne zebranie dnia 14 bm. o godz. 18 w sali 18 tut. Sądu Okręgowego z nast. porządkiem dziennym: 1) odczytanie protokułu z ostatniego walnego zebrania, 2) sprawozdanie zarządu i komisji rewizyjnej, 3) wybór $1/3$ części ustępującego zarządu, delegatów i komisji rewizyjnej, 4) wnioski i interpelacje, na które wszystkich członków koła zaprasza Zarząd.

KALENDARZYK ZEBRAŃ CH. Z. Z.

Walne zebranie filji tramwajarzy w piątek 6-go stycznia (święto Trzech Króli) w „Ognisku“ przy ul. Jagiellońskiej 71. o 6-tej wieczorem.

Walne zebranie filji stolarzy 6-go stycznia (święto Trzech Króli) o godz. 3-ciej po poł. w „Ognisku“.

Walne zebranie filji Siernieczek 6-go stycznia o 4½ po południu w lokalu p. Szlagowskiego przy ul. Fordońskiej.

Walne zebranie filji komunalnych w piątek 6-go stycznia (w święto Trzech Króli) o 5.30 po południu w „Ognisku“.

Walne zebranie filji Fordon w piątek 6-go stycznia zaraz po nabożeństwie, w lokalu p. Krügera, Rynek

PROGRAM W KINACH.

KRISTAL. Dziś powtórzenie przeróbki operetki p. t. **„Tancerka sułtana“**, pełnej malowniczych scen węgierskich, cygańskich i tureckich z czasów oblężenia Wiednia, z uroczą Lya Marą. Nadprogram **nowy dziennik**, II-ga część **„Śląsk, źrenicą Polski“** i dwuaktowa komedja „Piraci“.

NOWOŚCI: wyświetlany obecnie ze słusznem powodzeniem film historyczny **„Gracz w szachy“**, jest arcydziełem Typy polskie uchwycone zostały przez francuską wytwórnię Celticfilm doskonale, gra aktorów jest wyśmienita, wystawa pyszna. Treść jest nadzwyczaj ciekawa.

MARYSIENKA. Dziś po raz ostatni pikantna komedja o opuszczonych małżonkach p. t. **„Chłopcy do wynajęcia“** oraz wytworny dramat p. t. **„Artystki na scenie i w życiu“**.

CORSO. Dzisiaj sensacyjny dramat p. t. **„Korsarze puszczy“**. Film ten osnuty jest na tle walk białych z Indjanami. W roli głównej nowa gwiazda ekranów amerykańskich Tim Mc. Coy i Paulina Starke. Nadprogram komedja **„Czyje dzieci?“**. Razem 10 wielkich aktów.

Komorne na styczeń, luty i marzec 1928 r.

Komorne podstawowe z 1 czerwca 1914 r. w markach niem. mkn.	złote	Kat. I. Pokój z kuchnią lub sam pokój sama kuchnia	Kat. II. 2-3 pokojow. lokale han[dl]. z świad. przem. V. kat. prac. rzemieśln. z świad. przem. VIII kat. oraz inne om[ieszcz].	Kat. III. 4—6 pokojów pomieszczenia zajęte przez zarejestr. zakł. nauk. i wychow., lok. spółdz. rol. oraz związk. zaw., lokale prac. rzem. z świad. przem. VII kat.	Kat. IV. Składy (składy i inne pomiesz. han[dl]. i przem. których roczne komorne nie przekracza 120 mkn., pensjonaty pracownie nie połączone z miesz. oraz od 7 pok. wzwyż	Kat. V. Sklepy (składy) i inne pomieszczenia handlowe i przemysłowe oraz hotele	Kat. VI. Budynki fabrycz. i pomieszczenia w takich budynkach
1 =	1.23		1,18	1 23	1 23	1,23	Ustawie o obronie lokatorów nie podlegają.
2 =	2 46		2 36	2 46	2 46	2.46	
3 =	3 69		3,54	3 69	3 69	3 69	
4 =	4 92		4 72	4.92	4 92	4 92	
5 =	6,15		5,90	6 15	6 15	6.15	
6 =	7,38		7.08	7,38	7,38	7.38	
7 =	8.61		8 27	8 61	8.61	8.61	
8 =	9 84		9 45	9 84	9,84	9,84	
9 =	11 07		10 63	11 07	11 07	11,07	
10 =	12 30		11.81	12,30	12,30	12,30	
20 =	24 60		2[illegible] 62	24 60	24 60	24 60	
30 =	36 90		35 42	36 90	36 90	36 90	
40 =	49 20		47 23	49 20	49 20	49,20	
50 =	61 50		59 04	61 50	61 50	61 50	
60 =	73 80		70 85	73.80	73,80	73 80	
70 =	86.10		82 66	86 10	86 10	86 10	
80 =	98 40		94,46	98 40	98 40	98.40	
90 =	110 70			110 70	110.70	110,70	
100 =	123 00			123,00	123.00	123.00	

UWAGA: Kat. I opłaca wszystkie świadczenia. Wszystkie następne Kategorje wolne od świadczeń. — Sublokator płaci za przedmiot najmu, bez urządzenia domowego o 30% za całość lub odpowiednią część od płaconego przez lokatora komornego, za urządzenie domowe do 75%.

B. Błażkiewicz,
Biuro dla spraw mieszkaniowych, podatkowych, sądow. hipot. i podat. Stary Rynek 4.

Obchód gwiazdkowy Tow. Robotników Kat. na Szwederowie.

Obchód odbył się w ubiegłą niedzielę, w sali Patzera, przy przepełnionej bracią roboticzą sali. Zagaił uroczystość prezes towarzystwa, p. Zieliński, witając zebranych oraz przybyłych delegatów bratnich towarzystw, w osobach pp.: Modrakowskiego, przedstawiciela Tow. Robotników przy Farze, Polaka, przedstawiciela takiegoż towarzystwa przy kościele Św. Trójcy, Jasienieckiego, przedst. Tow. Robotników z Bielaw oraz p. Splita, przedstaw. Tow. Sokół III Szwederowo; powitał również prasę i przybyłych gości, wśród których obecni byli: p. inspektor Modrzewski, p. rektor Bazyli, p. rektor Newald i inni. Niższych pracowników poczt i telegrafów reprezentował prezes p. Zieliński, który też wygłosił okolicznościowe przemówienie gwiazdkowe, wzywając wszystkich do bratniej miłości, poczem łamano się opłatkiem i składano sobie życzenia.

Nastąpiło sceniczne przedstawienie „Jasełek“, wykonane bardzo dobrze przez amatorów, a w przerwach międzyaktowych dziatwa deklamowała odpowiednie piękne wierszyki. W zakończeniu uroczystości p. Split przemówił do zebranych, nawołując rodziców do zalecania dzieciom, aby te przystępowały do stowarzyszeń katolickich sportowych, gdzie ćwicząc ciało i ducha, staną się w przyszłości pionierami królestwa Bożego na ziemi. Rozdano dzieciom podarki gwiazdkowe w postaci różnych smakołyków i zakończono obchód, który wywarł na przybyłych bardzo miłe wrażenie. Nastrój panował serdeczny. Przez cały czas uroczystości przygrywała orkiestra inwalidów wojennych, zbierając zasłużone oklaski.

Wieczorem odbyła się zabawa taneczna, na której rojno było i gwarno. Bawiono się ochoczo z iście polskim temperamentem do późnej nocy i ku ogólnemu zadowoleniu.

Obchód gwiazdkowy Sportow. Tow. Głuchoniemych.

Dnia 31 bm. odbył się u p. Meliera obchód gwiazdkowy Tow. Sportowego Głuchoniemych, przy udziale około stu członków. Na uroczystość przybyły delegacje głuchoniemych z Poznania, Koronowa i Inowrocławia. Przy jarzącej choince i zastawionych suto łakociami stołach, zasiedli ci nieszczęśliwi, wyrażając swą radość ruchami rąk i pełnymi nieartykułowanych tonów głosami. Prezes towarzystwa p. Lezerowicz przy pomocy znaków, złożył zebranym życzenia i przytoczył legendę o królu Sobieskim, który przebrawszy się za żebraka, chodził w dzień wigilijny po wsiach, szukając przytułku u ludzi i tych, którzy okazali litość żebrakowi i przyjęli go pod swój dach, suto potem nagradzał.

Legenda podobała się bardzo głuchoniemym, a objawy oburzenia dla nielitościwych, lub uznania dla tych, którzy nie wzgardzili żebrakiem, dowodziły, jak bardzo się tą historją przejmowali. Nastąpiło łamanie opłatka i wzajemne składanie życzeń, wśród których migawkowe ruchy rąk i nieartykułowane głosy, wytworzyły ruch i gwar nie do opisania. Prezes raz jeszcze znakami wzywał zebranych do wzajemnej miłości i solidarności, zaznaczając, że głuchoniemi całego świata winni sobie być braćmi. Resztę wieczoru spędzono na wzajemnem porozumiewaniu się i wspólnej radości. W czasie uroczystości odbyła się wspólna fotografja.

Szoferzy!

Czas przejrzeć względnie się opamiętać i nie dać sobie wmawiać rzeczy takich, jakie nam wmawiają ci, którym nie załatwiono spraw tak, jak oni by sobie tego życzyli. Pamiętamy czasy, kiedyśmy stali na punkcie organizacyjnym wysoko, a jedność nasza i siła była nam zawsze gwiazdą przewodnią. A co się dzieje z organizacją od roku, to lepiej o tem nie pisać. Przypomnę, jak w latach 1923—24—25 Związek Szoferów w Bydgoszczy słał swoich przedstawicieli na rozmaite zjazdy do: Katowic, Warszawy, Poznania, Grudziądza, Torunia i Inowrocławia.

Więc, koledzy szoferzy, nie dajcie się sprowadzić na manowce i stawcie się wszyscy do „Ogniska“ **dziś w środę**, dnia 4 stycznia br. o godz. 8-mej, ażeby jeszcze raz zadokumentować swoją jedność.

Czołem!

Dzbański.

— **Wydział towarzystw bielawskich,** który umieścił 23. 10. 1927 r. w „Dzienniku Bydg.“ pewne uwagi pod adresem p. hr. Rzewuskiej na tle ochronki św Wojciecha na Bielawkach, oznajmia obecnie, że spór obustronnie jest załatwiony i sprawa ochronki (prowadzonej obecnie przez S. S. Wincentki pod zwierzchnictwem ks. prob. super. Mazurkiewicza) jest w najlepszym porządku.

Za opiekę nad ochronką wszyscy dziękują.

Za Wydział Tow. Bielawskich:

Ign. Grajnert, prezes; Jasieniecki, Gwiazdowski, J. Wyrzykowski, J. Mayowa, Filarecki.

Z Towarzystwa Przemysłowo-Rzemieślniczego.

(s) W ub. wtorek odbyło się w „Ognisku“ zebranie Tow. Przemysłowo Rzemieślniczego, przy stosunkowo licznym udziale członkó‹. Przewodniczył prezes p. Sporny. Po załatwieniu zwykłych formalności, dyskutowano nad sprawą, czy i jak urządzić zabawę taneczną. Ustalono ostatecznie termin na 22 stycznia, a prace przygotowawcze powierzono komisji, w składzie pp.: Wujca, Teodzieckiego i Dylinga. Walne zebranie Tow. odbędzie się, wedle zatwierdzonego projektu zarządu, we wtorek, 7 lutego.

Najważniejszym punktem obrad było omówienie i ustalenie **stosunku warstw rzemieślniczch do wyborów do sejmu i senatu.** Prezes p. Sporny zareferował przebieg rokowań, które toczyły się między przedstawicielami organizacyj rzemieślniczych i kupieckich a delegatami poszczególnych stronnictw, które miały utworzyć — w myśl życzeń endecji, która w ten sposób chciałaby zapobiec klęsce partji przy wyborach — wielki blok wyborczy katolicko-prawicowy. P. prezes podał następnie do wiadomości rezolucję zarządu, który **opowiedział się za przyłączeniem Tow. Przemysłowo-Rzemieślniczego do Unji Gospodarczej Stanu Średniego.** Dyskusja nad referatem była ożywiona. P. Kurdelski stawił wniosek, aby zamknąć zebranie jawne, na co zebrani się zgodzili. Na tajnem posiedzeniu uchwalono **przyłączyć się do Unji Gospodarczej Stanu Średniego.**

— **Zwracamy uwagę na ogłoszenie psychografologa J. Wostala,** który ulokował się na krótki czas w hotelu Rios, analizując charakter tak z pisma jak i z fizjognomji.

— **Nowy wieczorowy kurs handlowy** przy ul. Chrobrego 7, rozpocznie się w sobotę dnia 7 bm. o godzinie 6-ej wieczorem. Bliższe szczegóły w ogłoszeniu.

— **Stan wody w Wiśle** w dniu 4 stycznia rano: Zawichost 1,52, Warszawa 2,00, Płock 2,20, Toruń 1,95, Fordon 1,62, Chełmno 1,58, Grudziądz 1,43, Korzeniewo 1,58, Piekło 0,84, Tczew 0,80, Einlage 1,74, Schievenhorst 2,65.

Akademickie Koło Bydgoszczan zwołuje zebranie na dzień 5-go stycznia br. o godz. 12-tej w południe w byłym lokalu „Wielkopolanki“. Na porządku obrad: Sprawy „Tygodnia Akademika“. Przybycie wszystkich członków konieczne. Goście mile widziani.

Za Zarząd: **Rolbieski,** prezes.

— **Zaginął Franciszek Ledziński, naczelny sekretarz Wydziału Powiatowego w Sępólnie.** Oddalił się on dnia 1 bm. z mieszkania p. Kupczyka przy ul. Sobieckiego 9 i od tej chwili go nie widziano. Opis zaginionego jest następujący: 1,75 wysoki, o pociągłej twarzy, brunet, nad prawym okiem ma bliznę od szrapneli; ubrany w smoking i płaszcz czarno - surdutowy, kapelusz miał miękki ciemno-zielony. Ktoby cośkolwiek wiedział o zaginionym niech doniesie to Wydziałowi Śledczemu w Bydgoszczy.

Z ŻYCIA TOWARZYSTW.

Chór Drukarzy w Bydgoszczy. Lekcja śpiewu odbędzie się dziś, w środę, o godz. 7-mej wieczorem w sali p. Mellera, Plac Piastowski. nr. 2.

Żeńskie Tow. gimn. „Sokół“ Przyszła lekcja nie odbędzie się w czwartek, 5 bm. lecz we wtorek, 10 bm. o 7-ej wiecz.

Sokół I. Zebranie zarządu i komisji rewizyjnej w czwartek, 5 bm. o godz. 20 u p. Żółkiewicza, przy ul. Śniadeckich. Walne roczne zebranie w czwartek, 19 bm. o godz. 20.

Tow. Terminatorów podaje do wiadomości, iż obchód gwiazdkowy odbędzie się 6 bm. w Trzech Króli w Domu Czeladzi, ul. Zygm. Augusta, o godz. 5,30. Członkowie, którzy jeszcze nie odebrali legitymacji na obchód gwiazdkowy, mogą odebrać w tenże dzień o godzinę wcześniej przed rozpoczęciem.

Miesięczne zebranie filji bud Z. Z. P. w Bydgoszczy odbędzie się w sobotę, 7 bm. o 6 godz. wiecz. u p. Mellera, Plac Piastowski, na które wszystkich członków zaprasza.

Tow. Powst. i Woj. Szwederowo. Zebranie plenarne 4 bm. o godz. 6,30 w lokalu p. Kołodzieja, ul. Ugory 25. Kto z członków Tow. nie wpłacił jeszcze na rzecz gwiazdki, może to dzisiaj na zebraniu uczynić. Zebranie zarządu o godz. 5,30 w tym samym lokalu.

Ze związku emerytów donoszą, że posiedzenia plenarne w Ognisku nie w piątek po pierwszym lecz w czwartek o godzinie 5 p. p. będą się odbywać.

Baczność, Sokół XII (konny)! Lekcja jazdy konnej w piątek dnia 6 bm. o godz. 14-ej.

Klub mandolinistów „Lirenka“. Z powodu święta lekcja odbędzie się dziś, 4 bm. o godz. 7,30 wiecz. w lokalu ćwiczeń.

Tow. Powstańców i Wojaków Bydgoszcz „Macierz“ jak rok rocznie tak i tego roku urządza gwiazdkę dla swych czonków i ich rodzin w czwartek, dnia 5 bm. o godz. 5 po poł., na którą wszystkich członków zdeklarowanych do wzięcia udziału zapraszamy. Również uprasza się o punktualne przybycie z rodzinami. Po uroczystości gwiazdkowej zabawa taneczna za wstępem.

TARGOWICA MIEJSKA

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 3. 1. 1928 roku.

Bydło:

A. Woły:	
c) młode mięsiste nie wytuczone arsze wytuczone	130—136
B. Stadniki:	
a) pełnomięsiste, wyrosłe najwyższej wartości rzeźnej	
b) pełnomięsiste młodsze	140—144
c) miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione starsze	128—132
C. Jałówki i krowy:	
a) pełnomięsiste wytuczone jałówki najwyższej wartości rzeźnej	—
b) pełnomięsiste wytuczone krowy najwyższej wartości rzeźnej do lat 7	162—170
c) starsze wytuczone krowy i mniej dobre krowy młodsze i jałówki	144—148
d) miernie odżywione krowy i jałówki	122—128
e) licho odżywione krowy i jałówki	90—100
Cielęta:	
b) najprzedniej. cielęta tuczne	166—170
c) średnio tuczone cielęta i najprz. ssaki	152—156
d) mniej tuczone cielęta i dobre ssaki	144—148
e) liche ssaki	130—140
Owce:	
Opasy chlewne.	
a) jagnięta tuczne i młodsze skopy tuczne	124 130
b) liche jagnięta i owce	
c) miernie odżywiane skopy i owce	—120
Świnie:	
b) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	202—204
c) pełnomięsiste od 100 do 120 kg.	191—198
d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg.	188—190
e) mięsiste świnie ponad 80 kg.	178—184
f) maciory i późne kastry	150—180

Sokół III. Wieczorek gwiazdkowy dla druhen, druhów i młodzieży obojga płci odbędzie się jutro, dnia 5 bm. o godz. 20 (8 wiecz.) w hotelu Lengninga, ul. Długa 56. Walne zgromadzenie gniazda we wtorek, dnia 10 bm. w szkole przy ul. Kordeckiego o godz. 19,30.

K. S. Amator. Z powodu święta Trzech Króli odbędzie się trening w czwartek 5 bm. o godz. 19. W piątek przed poł. o godz. 10,30 schadzka wszystkich członków (przedewszystkiem tych, którzy biorą udział w zawodach dnia 15 bm.) w lokalu klubowym.

Stow. Młodych Polek w Czyżkówku urządza obchód gwiazdkowy dnia 6 bm. o godz. 4,30 wieczorem, w salce obok kościółka, z bardzo urozmaiconym programem, na który najserdeczniej zaprasza zarząd.

„Sokół“ Wielkie Bartodzieje. Roczne walne zebranie odbędzie się w święto Trzech Króli o godz. 2-ej po poł. w lokalu p. Feliszkowskiego, przy ul. Fordońskiej 3. Ze względu na ważne sprawy uprasza się o komplet wszystkich członków. Goście i sympatycy mile widziani. Zebranie zarządu godzinę wcześniej.

Giełda warszawska

z dnia 3 stycznia

Akcje: w złotych:

Bank Polski	155,50—155 75
Bank Handlowy	—123,00
Bank Zachodni	— 32 00
Bank Zw. Sp. Zarob.	91,00— 90,00
Spiess	—145,00
W. T. F. Cukru	81,50— 8[illegible],00
Wysoka	—143,00
W. T. Węgla	110,75—111,25
Nobel	— 47.00
Lilpop	— [illegible]7,00
Modrzejów	47,00— 48,00
Norblin	201,00—200,00
Ostrowieckie Zakłady	90,00— [illegible]8,00
Starachowice	67,00— 68,50
Borkowski	— 20,50
Gosławice	76,00— 77,00

Bank Polski płacił dnia 4 stycznia za:

dolary amerykańskie	8,84—8,85
funty szterlingów	43,328
franki szwajcarskie	171,326
franki francuskie	34,95
marki niemieckie	211,576
guldeny gdańskie	172,933
szylingi austrjackie	125,338
liry włoskie	46,945
korony czeskie	26,298

Osiadłem w Warszawie jako

adwokat.

76

Kancelarja moja znajduje się przy **ulicy Kapucyńskiej 3 m. 7. telefon nr. 68-07.**

Dr. Jan Podkomorski, adwokat.

Konkurs.

W mieście powiatowem **Rawiczu**, Województwa Poznańskiego wakuje posada

burmistrza

z uposażeniem według VIII grupy ustawy uposażeniowej z dnia 9. 10. 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 116, poz. 924) i z 20% dodatkiem reprezentacyjnym w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 118, poz. 1073).

Kandydaci z dłuższą praktyką w urzędach samorządowych złożą swe wnioski z własnoręcznie pisanym życiorysem, odpisami świadectw z podaniem referencji do dnia 20. 1. 1928 r na ręce przewodniczącego Rady Miejskiej.

Rawicz, dnia 2 stycznia 1928 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej miasta Rawicza

233) (—) Nikodem Świetlik.

Kasa Chorych miasta Grudziądza ogłasza konkurs na stanowisko

dyrektora

Warunki wymagane: 1. wykształcenie conajmniej ukończonych 6 klas szkół średnich, 2. dłuższa praktyka w dziedzinie ubezpieczeń społecznych w szczególności w dziedzinie na wypadek choroby.

Kandydaci, którzy odpowiadają powyższym warunkom, zechcą nadesłać zgłoszenia wraz z życiorysem, oraz odpisami świadectw do Zarządu Kasy Chorych miasta Grudziądza najpóźniej do dnia 20 stycznia 1928.

232) **Zarząd Kasy Chorych miasta Grudziądza.**

---

16. Państwowa Loterja Klasowa

Termin odnowienia do III kl. upływa

7 stycznia rb.

M. REJEWSKA 240

ul. Dworcowa 17.

Przetarg przymusowy.

W czwartek, 5-go bm. o godz. 9-tej przed południem sprzedam przy ul. Gdańskiej nr. 13, wchód z ul. Pomorskiej za gotówkę najwięcej dającemu: (235

leżankę, 3 stoły biurowe, 3 krzesła, umywalkę, szafę do akt, wagę decymalną z ciężarkami, regał i wózek o 4 kołach.

Kowalski, kom. sądowy w Bydgoszczy, ul. Długosza 8.

Wspólnik

ewentl. dzierżawca **poszukiwany dla większej restauracji i kawiarni,** sala dancingowa, centralne ogrzewanie w wolnem mieście Gdańsk-Langfuhr w pobliżu Wyższej Szkoły Politechniki. (F-110

Potrzebny kapitał 25.000 Gld.

Wspólnictwo nie wykluczone. Oferty do Dziennika Bydgoskiego pod „Współdzierz."

Technicznie wykształcony młody człowiek, katolik, **ma okazję**

wżenić się

w interes budowlany wraz z handlem materjałów budowlanych. Oferty pod „F. F. 66" do filji Dzien. Bydg. (F-128

Kawaler

lat 34, kupiec, zapozna się z miłą, sympatyczną panienką celem późniejszego ożenku. Łaskawe zgłoszenia z fotografją, którą się natychmiast zwraca, do Dz. Bydg. pod „Przyszłość 777" Wszelka dyskrecja zapewniona.

Farbowanie włosów

nieszkodliwe specj. Hennè Porady bezpłatnie. Długoletni fachowiec. Budzyński, Jagiellońska nr. 65.

Browar Pomorski

Józefa Chronowskiego

Podgórz - Toruń

poleca

wyśmienite piwa

„Śmietanka Pomorska"

Do nabycia w rozlewniach WPP.

Niedzielski, ulica Sienkiewicza 6
Fr. Nowak „ Wileńska 5
Budziak „ Jezuicka 2. (30032

Ogłaszajcie się w Dzienniku Bydgoskim!

TEL. 370. **GRAND CAFÉ** TEL. 370.

Restauracja Winiarnia Kawiarnia

Jagiellońska nr. 12 **Jagiellońska nr. 12**

W środę, dnia 4. I. 1928 r.

„JAPOŃSKA NOC"

Dekoracja lokalu. Otwarte do godz. 4-tej rano.

DANCING

Kuchnia warszawska. Muzyka wedł. programu. Wina i wódki z pierwszorz. firm.

Oddaj cesarzowi - co jest cesarskiego!

To też nasz **Kocerka** z rogu **Kordeckiego**
Chcąc ten Nowy Roczek przyjąć należycie
Urządza więc **dziś,** w **środę świniobicie**
Będzie to **wieczorek** niby **powitalny** —
Nóżkozjedny — **kiełbaśny** — przytem **muzykalny**
Będą śpiewy, kolędy — wesoło — serdecznie,
Więc przyjdź tedy powitać Nowy Rok koniecznie.

Uprzejmie zaprasza (108

Teodor Kocerka, restaurator - ul. Św. Trójcy, nar. Kordeckiego.

Restauracja **„Nowy Świat"** Gdańska 142.

Jutro, w czwartek 5. I. 28 r.

wielkie jedzenie kiszek

nóg wieprzowych i flaków

połączone z koncertem na które jaknajuprzejmiej zaprasza

B. Wechsler
gospodarz.

230

Wieczorek familijny

Na

nogi wieprzowe i kiszki z kapustą

w czwartek, dnia 5 stycznia b. r.

uprzejmie zaprasza

Wojciech Kosmala, ul. Lipowa

róg ul. Matejki. (243

REKLAMA

w „DZIENNIKU BYDGOSKIM"

odnosi najlepszy skutek!

Napisowy wiersz tłusty **20** groszy, każde dalsze słowo **10** groszy. 5 cyfr = 1 słowo — i, w, z, a = każde stanowi słowo.

DROBNE OGŁOSZENIA

Ogłoszenia większe pod niniejszą rubryką oblicza się na mm o 100% drożej.

Dla poszukujących posady 20% zniżki. — Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9 przed południem.

Koncesje

wszelkie monopolowe załatwia rzeczowo i skutecznie, obrońca prywatny J. Wojciechowski, b. referent spraw karnych Urzędu Akcyzowego, Bydgoszcz ul. Dworcowa 33. 27569

POLECENIA

Kostjumy maskowe
wypożycza tanio Gdańska nr. 162, I ptr. w podwórzu prawo. F-176

Do wynajęcia
eleganckie kostjumy na bale maskowe. Ceny niskie. Dworcowa 50 firm. „Luambro" F-91

Kostjumy maskowe
(damskie) eleg. i pojed. wypożyczam. M. Kotlińska, Chrobrego 11. (F-124

SPRZEDAŻE

Kamienica
2 piętrowa z chlewem, stajnią, warsztatem i ogrodem na sprzedaż. Zgłosz. pod „N. W." do Dz. Bydg. 212

Domy
składy, piekarnie, restauracje, kolonjalki kolosalny wybór poleca Czara, Pomorska 3, tel. 441. (112

Domy
mieszkalne i handlowe przy wpłacie 43000—80000 zł do sprzedania, Grundke Bydgoszcz, Śniadeckich 33 róg Dworcowej.

Skład
kolonjalny 3 pokoje z kuchnią tanio na sprzedaż. Gdzie? wskaże Dz. Bydg. F-135

Dom
centrum Gdańskiej, dochodowy, za 160.000 zł przy połowie wpłaty oraz wiele innych objektów poleca Polus, Pomorska 40 (F-117)

Kolonjalka
i duży stół dębowy z powodu wyjazdu na sprzedaż. Gdzie wskaże filja Dzien. Bydg. Dworcowa 2. (F16992

Czarne
ubranie wieczorowe na średnią figurę na sprzedaż. Wilhelm, ul. Wileńska. F-79

Aparat
fotograficzny 18.24 z objektywem tanio sprzedam. J. Ostrowski, Biabi-wieś nr. 3d. 192

500 centnarów
siana pierwszego i drugiego cięcia na sprzedaż. Adres wskaże filja Dzien. Bydg. Dworcowa 2. (F-73

Używany
powóz kryty tanio na sprzedaż. F-a Wodtke, Gdańska 131/32. (115

LEKCJE

Francuskiego
gramatyki, konwersacji, doskonały akcent, udzielam. Dworcowa 66, I lewo. 215

POSADY WOLNE

Poszukuję
inteligentnego młodszego pana obeznanego w branży opałowej do wszelkich prac biurowych. Oraz kilku podróżujących na prowizję w mieście Bydgoszczy. Zgłoszenia przyjmuje filja Dz. Bydg. Dworcowa 2 pod „S. S. M." F-113

Podróżującego
z branży cuk.-spożyw. z dobremi świadectw. i kaucją na samochód poszukuje dobrze zaprow. fabr. cuk. w Bydgoszczy. Oferty upr. się pod „Cukierek" do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2. F-133

Dzielnego
pomocnika fryzjerskiego poszukuje Gniatczyk, ul. Gdańska 154. (114

Cukiernik
z dłuższą praktyką zawodową, dzielny w swoim zawodzie potrzebny zaraz. Oferty pod „Cukiernik" do filji Dzien. Bydg. (120

2 panie
celem odwiedzania prywatnej klienteli zaraz potrzebne. Adres wskaże filja Dz. Bydg. F-123

Do pracy
samodzielnej, dającej dobre utrzymanie poszukuję inteligentnej osoby z kapitałem od 1000—2000 zł. Zgłoszenia Nitecka Krasińskiego 14. F-119

Poszukuję
inteligentnych sprzedawców. Wymagana kaucja 50 zł. Zgłoszenia Nitecka Krasińskiego 14. F-118

Natychmiast
poszukujemy 3 energicznych pomocników handlowych władających językami: polskim, niemieckim oraz możliwie angielskim lub szwedzkim, (ruch portowy). Piątek, Gdynia, ul. Pocztowa. Towary kolonjalne, restauracja, kawiarnia. (227

Czeladnika
szewskiego na wszelką pracę poszukuje Senatorska 9. (F-116

Kilka dziewcząt
do lekkich prac fabrycznych przyjmie „Argus" Jagiellońska 11 w podwórzu. Zgł. od 10—12 rano. 213

Służąca
samodzielna, uczciwa, pilna, pracowita, umiejąca gotować i do wszelkich prac domowych zaraz potrzebna. F. Jaschek skład papieru Wełniany Rynek nr. 13. 210

Kucharkę
starszą, która doskonale gotuje i do wszelkich prac domowych, najchętniej ze wsi poszukuje Ziółkowska, Sw. Trójcy 22a. 216

Dwóch
robotników obeznanych przy maszynach do wyrobów drzewnych poszukuje pracy. Zgł. do Dzien. Bydg. pod „A. M." 189

Kilku
dzielnych, fachowych akwizytorów, władających językiem polskim i niemieckim potrzeba natychmiast. Zgłosz. do Ekspozytury Ajencji Wschodniej w Gdyni, Portowa 4. (228

Dzielnej
fachowej prasowaczki z kaucją do 500 zł, do samodzielnego prowadzenia prasowalni i działu chemicznego czyszczenia poszukuję natychmiast. Wynagrodzenie podług umowy. Mieszkanie zabezpieczone. Zgłosz. piśmienne do Ekspozytury Ajencji Wschodniej w Gdyni, ul. Portowa nr. 4 pod „Samodzielna". 226

Uczennicę
do zakładu fotograficznego poszukuje Foto-Atelier Gdańska 19. F-125

Służąca
jako praczka, która dobrze umie prać może się zgłosić do Hotelu Warszawskiego w Bydgoszczy, Warszawska 16. 250

Potrzebna
posługiwaczka zaraz. Zgł. się Alfredo, Petersona 9. 244

POSADY POSZUKUJĄ

Pomocnik
krawiecki i kupiecki poszukują zajęcia. Zgł. do Dz. Bydg. pod „A. M." 188

Sierota
lat 47, 6.000 zł, wykształcona, muzykalna, gospodarna, poszukuje odpowiedniego męża. Oferty pod „Fortuna" do Dzien. Bydg. (16935

DZIERŻAWY

Skład
kolonialny w dobrym punkcie z mieszkaniem i towarem za 3.500 zł wskaże „Ostoja" Król. Jadwigi nr. 4. 208

Dzierżawa
160 mórg ziemi pszennej, 150, 70 i 60 mórg natychmiast do oddauia. Zgłosz. Kieliszek i Łomżyński, Pl. Piastowski 12. (F-122

MIESZKANIA

Mieszkanie
1 pokój z kuchnią za rocznem czynszem 250 zł odda „Norma" Gdańska 24. (131

Mieszkanie
1-2-3-4-5-6 pokojowe odda „Norma" Gdańska 24 (129

Odstąpię
zaraz mieszkanie 5 pokojowe z wygodami i częściowem umeblowaniem za zgodą gospodarza w pięknej okolicy miasta. Zgłosz. Szpitalna 2 skład bławat. 134

POKOJE

Pokój
umebl. z pełnem utrzymaniem dla 2 lepszych panów zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do Restauracji Patzera św. Trójcy 8-9. 229

Pokój
umebl. dla pani zaraz do wynajęcia. Mazowiecka 40 part. lewo. 121

Pokoje
umeblowane poleca „Norma" Gdańska 24. (130

Pokój
umeblowany z używaniem kuchni oddam. Ul. Ułańska 1 prt. l. F-239

Pokój
umebl. zaraz do wynajęcia. Ad. Czartoryskiego 6 II piętro pr. F-238

Dobrze
umeblowany pokój w dobrym domu z utrzymaniem lub bez natychmiast do wynajęcia. Paderewskiego 7. I piętro prawo.

Dobrze
umeblowanego pokoju z biurkiem w centrum poszukuje zaraz. Of. pod „Dobrze" do Dz. Bydg. F-230

Pokój
umebl. elegancki frontowy zaraz do wynającia. Ul. Gdańska 134, II p. lewo. (141)

ROZMAITE

Wdowiec
41 lat, posiadający gospodarstwo 70 mórg koło Bydgoszczy pragnie się zapoznać z starszą panną lub młodą wdówką cośkolwiek z gotówką. Oferty do Dz. Bydg. pod „W. 41" 251

Kawaler
lat 26 technik z braku znajomości pragnie poznać dziewczynkę z dobrego domu inteligentn. Małżeństwo nie wykluczone. Of. wraz z fotografją którą zwrócę proszę nadesłać do filji Dz. Byd. Dworcowa 2 pod „Technik" F-111

Poszukuję
2000 na I hipotekę, płacę wysoki procent. Zgł. do Dz. Bydg. pod „2000". 31586

5000 zł.
krótkoterminowej pożyczki ewent. z hipotecznem zabezpieczeniem, poszukuję na 300 mg. majątek. Zgł. do filji Dzien. Bydg. Dworcowa pod „D. Z. D." F-127

Nagrody
20 zł temu, kto mi zwróci mój zgubiony paszport do Niemiec. Albert Peglow, Nogat, pow. Grudziądz. 231

5 000 zł.
włożę, lub wypożyczę przedsiębiorstwu, w którem uzyskam posadę. Zgł. pod „S. A." do filji Dzien. Bydg. 126

Unieważniam
skradzione w dniu 1. I. 28 r. papiery wojskowe, wykaz Banku Polskiego i wykaz broni na nazwisko Józef Piotrowski, ul. Jagiellońska 61. F-236

Hipoteki

reguluje z dobrym skutkiem w kraju i zagranicą

St. Banaszak,

obrońca prywatny, Bydgoszcz, ul. Cieszkowskiego 2. Telefon 1304. Długoletnia praktyka. (20390

Kaszel-Chrypkę

prędko leczą cukierki piersiowe wyrób apteka-rza W. Październickiego „Pektus" miodosłodo-ślazowe, blaszanka 1,60, paczka 55 gr. Thomsona Eucalypto - mentolowe paczka 45 gr. Sprzedaż w aptekach, drogerjach. 27249

POLECENIA

Zabawki

wiosenne proszę wcześniej zamawiać. Wytwórnia „Wiol" Sienkiewicza 44. (F-61)

12 fotografji

1 zł. poleca „Wiol" Sienkiewicza 44. (F-60

MEBLE

Najtańsze źródło zakupu w wielkim wyborze kompletnych pod gwarancją dęb.: jadalni, sypialni, pokoi męskich, kuchni oraz mebli pojedyńczych, także wyściełane solidnego wykonania na dogodnych warunkach poleca

Ignacy Grajnert,

Bydgoszcz. (9574

Dworcowa 8. Tel. 1921.

Meble

jadalnie, sypialnie, kuchnie, szafy, łóżka, krzesła, lustra, biurka, fotele, kanapy, leżanki tanio i pod najkorzystniejszymi warunkami poleca Zielński, Śniadeckich 43. F-49

Balowe

białe peruczki mam do wypożyczenia. Franc. Górski, zakład fryzjerski dla pań i panów ul. Dworcowa 91. F-89

Maskowe kostjumy

i suknie balowe tanio na sprzedaż lub wypożyczę. Grodzka 17, II lewo. (96

Meble.

Jadalnie, sypialnie, pokoje męskie i różne meble w wielkim wyborze naj wykwintniejszych pojedyńczych. Ceny i warunki na korzystniejsze. Dobrzyński, Długa 4 30311

Wróżka

stawia karty. Racławicka nr. 20, Martyka II ptr. wejście z bramy. F-77

Jadalnie

stoły rozciągane, krzesła, szafki do zegarów stojących poleca na raty Stolarnia Nakielska 8. (31540

Powozy

wolanty, samojazdy, bryczki, polowczyki kryte, półkryte, sanki, gotowy wybór, najlepsze wykonanie, poleca Sperling, nast., Nakło, przy dworcu 28784

Meble!

Przy dogodnych warunkach polecam: kompl. jadalnie, sypialnie, kuchnie jako też pojedyncze meble, szafy, stoły, łóżka, krzesła, kanapy, fotele, biurka, lustra, pokoje męskie i inne przed mioty, Fiechowiak, Długa nr. 8, tel. 1651. (18573

Obrączki

ślubne poleca po cenach konkurencyjnych. St. Knyciński, zegarmistrz, Stary Rynek 21. (26121

Kanapy

leżanki, materace tanio na raty — Tapicerna Jagiellońska 4, druga podwórze. 31538

Reperuje

wszelkie meble wyściełane, żaluzje i wyplatanie trzciną. Repka, Racławicka 4. F-190

SPRZEDAŻE

Sprzedaż i kupno

wszelkich realności ruchomych i nieruchomych nowe poleca i przyjmuje Biuro „Ziemianin", Koronowo, Sienkiewicza 7. (F-16979

Piękna resztówka

400 mórg, ziemia pszenno-buraczana wspaniały dom park, 120 mórg ziemi pszennej, ładne i dobre budynki dom 7 pokoi, w parku (ogrodzie), blisko stacji i miasta, inwentarz żywy i martwy kompletny. bez łużu 60 tys. zł, wpłata według umowy 135 mórg, prywatne czyste, bez długu ziemia buraczana, budynki I kl., 7 koni, 22 szt bydła 30 świń. drób. martwy nadkompletny 85 tys. zł, wpłaty 40 tys. zł, resztę na dłuższy czas. I wiele innych majątków, gościńce młynv i dzierżawy poleca i przyjmuje Biuro „Pozoń" Dworcowa 80, tel. 18-15 Znaczek na odpowiedź.

Młyn wodny

turbinowy przy tem 100 morg. ziemi w tem 12 łąki I klasy. Dom 7 pokoi dużv ogród owocowy ładne położenie. Cena 55.000 zł lub w dzierżawę 18000 zł. jak również wiele innych młynów wodnych, parowych, tartaków, gościńców, kamienice, wille, interesa handlowe i t. p. poleca i przyjmuje zlecenia Biuro „Pogoń", Dworcowa 80, tel. 78—15 Znaczek na odpowiedź.

190 mórg

pszennej ziemi sprzedam 5 .000 wpłaty lub wydzierżawię na 10 lat. Zgł. biuro Centralne, Dworcowa 69, tel. 850, Nowakowski. (F54

Dom

do sprzedania z wolnym mieszkaniem i piekarnią. Plac Poznański 3. Zaka blukowski. 99

Dom

nowoczesny w centrum z składami bez długu, cena 100.000 zł — 2 domy w centrum z interesami cena 125.000 zł — dom ptr. z ogrodem 10.000 zł — majątek 330 mórg pszennej ziemi, zabudowanie masywne, żywy i martwy nadkompl. inwentarz, cena 160.000 zł — 70 mórg pszennej, 25.000 zł i dużo innych poleca „Stella" Dworcowa 64. F-34

2 domy

przy ulicy Wiatrakowej z wjazdem, ogrodem i składem zaraz na sprzedaż. Bliższych informacji udzieli Świętojańska 6, I piętro prawo. (88

Kamienica

2-piętrowa, 2 składy, ogród 60.000 zł sprzeda Biuro Centralne Dworcowa nr. 69 tel. 850, Nowakowski (F-57

Dom

piętrowy, ogród za 14000 zł sprzeda Popielski, Nowodworska 14. F-217

Skład

artykułów piśmiennych w najlepszym punkcie miasta Torunia z towarem lub bez zaraz na sprzedaż. Skład nadaje się na każdą inną branżę. Zgłosz. do „Par" Toruń, Szeroka 46 pod „3182". 234

Skład

towarów krótkich z mieszkaniem 2 pokojowem i kuchnia zaraz na sprzedaż. Gdańska 41. (F 81

Skład

kolonialny z mieszkaniem, towarem i urządzeniem tanio za 4,500 zł do nabycia. Adres wskaże Dzien. Bydg. 198

Oberża

blisko miasta i morza z urządzeniem jest za 8.500 zł na sprzedaż lub do wydzierżawienia. Konrad Richert, Puck. Rynek 55. 182

Dywan

plusz. 2×3 na sprzedaż. Sienkiewicza 18, II ptr. prawo. F-76

Sprzedam

skrzypce ała Stradivarcis wygrane ul. Grottgera 3, I ptr. Witkowski. F-97

Karakułowe

futro, 3 skórki oraz raglan męski na sprzedaż. Dworcowa 78, II ptr. lewo. F-105

Na sprzedaż

bardzo korzystnie Sichtmaszyna i Vorsichter do do młyna L. Kiajborowski, Slesin Młyn p. Bydgoszcz. 178

Maszynę do pisania

kupicie najkorzystniej w składzie urządzeń biurowych St. Skóra i Ska Bydgoszcz, Hotel pod „Orłem". (23725

Koń

2 wozy na sprzedaż. Gajewska, Grodzka 16. F-185

KUPNA

Majątków

ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Marjan Cink, Włocławek. 31359

Kupię

dom 2—4 mieszkań w tem 1 mieszkanie wolne dla nabywcy. Zgł. pod „Dom" do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2. F-31699

Składu

kolonjalnego przy ruchliwej ulicy poszukuję celem kupna. Pośrednictwo wykluczone Oferty do filji Dzien. Bydg. Toruń pod „Poszukuję". 158

Kupna

i dzierżawy majątków ziemskich, domów, młynów, mieszkań różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje i takowe poleca Wielewicki, Gdańska 103. Przystanek tramwaju przed biurem. (F-90)

Kupuję

kafle lub szare piece. Józef Dambecki, Bielicka 3. F-186

Motocykl

2 H. P. kupię zaraz. Of. do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2 pod „Motocykl". F-93

Kupię

dobrze utrzymane czarne pianino za gotówkę. Of. upraszam pod „Pianino" do Dz. Bydg. (F-222

Zakupuję

wszelkie używane meble. Of. pod „B. 1 5" do Dz. Bydg. (65

Zakupuję

stale wszelkie nowe i używane meble, zegary, instrumenta muzyczne, dywany, antyki, kasy ogniotrwałe, maszyny do szycia i pisania. Śniadeckich 56, tel. 10—25. (31375

NAUKA

Korepetycji

w zakresie całego gimnazjum udziela gruntownie osoba z ukończonem całkiem studjów wyższych. Wiadomości Włostowski, ul. Gdańska 43. F-74

Rysunków

w budownictwie udzielam. Oferty pod „Rysunki" do filji Dzien. Bydg. (F-88

Udzielam

lekcji gry na fortepjanie. Miesięcznie 10 zł, 2 całe godz. tygodniowo. Zofja Bravelówna, nauczycielka muzyki. Śniadeckich 40, parter lewo. (F-101

Kursa

fortepianowe udziela dyplomowana siła pedagogiczna. Dorosłym metodą skróconą. Zacisze 3, I p. lewo, od 2—5. F-106

Pianino

do ćwiczeń tanio do dyspozycji. Garbary nr. 11, parter prawo. (176

Zajmę się chętnie

kilka godziu dziennie dziećmi od 5—10 lat. Mogę uczyć po polsku, niemiecku i początków francuskiego. Łaskawe zgłoszenia w Dzien. Bydg. pod „4 A". 194

POSADY WOLNE

Stołowy - bufetowy

potrzebny od 15. I 28 r. dzielny w swoim zawodzie z kaucją. Zgł. do Hotelu Pomorskiego w Kościerzynie (Pomorze). (213

Oddam

dzielnemu fachowcowi w zarząd na własny rachunek pierwszorzędną restaurację - kawiarnię z pełnym koncesem. Kaucja pożądana około 6000 zł. Oferty do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2 pod „Gdańsk". (F-48)

Kondycja na wsi!

Nauczycielka z kwalifikacjami, muzykalna, ma przygotować chłopca do pierwszej klasy gimnazj. Oferty należy skierować do Dziennika Bydg. pod „Kondycja". Posada jest do objęcia zaraz. 200

Orkiestra

trio lub kwartet męski lub damski z jazzbandem od 15. I. potrzebna. Oferty z podaniem warunków i do łączeniem fotografji nadesłać „Bristol" Tczew. (F47

Tapicer

młodsza siła pomocnicza może się zgłosić Konopna nr. 21. 165

Poszukuję

starszego, dzielnego czeladnika piekarskiego, który jest zarazem cukiernikiem. Tomasz Miesikowski Kartuzy, ul. Gdańska 32. 168

Potrzebny

od 1-go kwietnia rb. włódarz do koni w siłe wieku. Zgłoszenia tylko z pierwszorzędnemi referencjami i podaniem życiorysu przyjmuje Zarząd majątku Trzebcz szlacheckiej, poczta Trzebczyk, powiat Chełmno. (79

Potrzebna

zaraz ekspedjentka, siła pierwszorzędna od lat 25 do składu rzeźnickiego. Bolesław Urbański Chełmża, Toruńska 19, powiat Toruń. F-6975

Porządnego

i sumiennego woźnicę poszukuje zaraz Jakubow... Jasna 9. (an

Rzeźnika

w drzewie na pojedyncze prace potrzebny. Bydgoszcz, ul. Terasy 8. F-187

Czeladników

stolarskich poszukuję, ul. Kordeckiego 7. (F-211

Bufetowy

lub pomocnik gastronom. zaraz do objęcia bufetu potrzebny. Kaucja pożądana. Również służąca dzielna, która jest obeznana z kuchnią restauracyjną, potrzebna zaraz. Zgłoszenia osobiście Bristol, Tczew. (F-70

Damskiego

pomocnika lub fryzjerkę przy bardzo dobrej płacy poszukuje J. Hildebrandt Wejherowo. (78

Dzielny

ekspedjent — dekorator, który biegle pisze lakiem władaj. językiem polskim i niemieckim potrzebny zaraz. Zgłosz. z podaniem pensji przy wolnem stole i odpisami świadectw do Dz. Bydg. pod „Dzielny". 31749

Potrzebna

zaraz lub później do składu rzeźnickiego starsza, dzielna ekspedjentka z dobremi świadectwami. Zgł. upr. z fotografją Ernest Drew, mistrz rzeźnicki, Puck (Pomorze), Rynek 1. 31859

Potrzebuję

zaraz lub od 15. I. 28. do mojego składu kolonjalnego dzielną, biegłą sprzedawaczkę, która już kilkoletnią praktykę ma za sobą. Upr. zgłosz. z podaniem świadectw i fotografją. Leon Budzisz, skład kolonjalny Puck (Pom) Rynek. 31860

Kobieta

do posług albo dziewczę dwa razy na tydzień z praniem potrzebna. Wiad. Dzien. Bydg. 199

Potrzebna

panienka do szycia bielizny. Ossolińskich 8, I ptr. prawo. F-75

Syn

uczciwych rodziców może się zgłosić od 1. II. jako uczeń piekarski K. Kreja, Bocianowo 12. G-103

Uczennice

do kroju i szycia mogą się zgł sić. Babia Wieś 4, parter lewo. (F-195

Potrzebna

uczennica do szycia. Kempińska, Gdańska 49, II p. F-219

Chłopca

do posyłek poszukuje Teatr Miejski. F-218

Służącej

uczciwej do wszystkiego poszukuje zaraz ul. 2 Stycznia 11, I p. prawo. 211

Dziewczę

14—15 lat do 2 dzieci i posługi domowej może się zgłosić Świętojańska 16, III p. p. 172

Służąca

uczciwa z dobrej rodziny, umiejąca dobrze gotować potrzebna zaraz. Zgłosz. w godz. 6—8 wieczorem ul. Zamojskiego 8, parter prawo. (Najchętniej sierota lub ze wsi). (112

Służącej-pielęgniarki

dla starszej pani poszukuje Zgłoszenia ul. Polanka 2, I piętro. (F-27

Służąca

umiejąca gotować potrzebna zaraz do wszelkiej pracy domowej. — Zgłoszenia Podwale 19, piekarnia. (89

Portjerstwo

oddam małżeństwu bezdzietnemu. Świadectwa wymagane. Gdańska 40. (F-109)

Służąca

potrzebna do dziecka i wszelkich pracy domowych. Matejki 8, I ptr. lewo. F-80

Robotnice

selterki odciągania przyjmę. Zgł. Matejki 4. F-82

POSADY POSZUKUJĄ

Krojczy

męski energiczny z 15 letnią praktyką poszukuje posady zaraz w pierwszorzędnych firmach. Łaskawe zgłoszenia pod Aleksandrów - Knjawski, Rynkowa 1, Wacław Gutowski

Królewianka

lat 21, inteligentna, poszukuje posady od zaraz jako nauczycielka - wychowawczyni. Miejscowość obojętna. Staszewska Wąbrzeźno, Rynek 2. 167

Cukiernik

i laborant na wyroby czekoladowe poszukuje posady. Oferty pod „Cukiernik" dc Dzien Bydg. 197

Gospodyni

poszukuje odpowiedniej posady. Józefa Dziubalińska Bydgoszcz, Garbary u p. Zielińskich nr. 18. 193

Szofer-mechanik

przeprowadza wszelkie remonta samochodowe i traktorowe, instalacje elektryczne, poszukuje posady od 1. IV. 1928 r. z całą rodziną, bratem, siostrą, najchętniej na wsi. Oferty do filji Dz. Bydg. pod „S. M. 16" do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2. (6000

Młynarz

w średnim wieku, samotny znający się na małych i dużych młynach, wykonujące wszelkie reperacje, szuka posady zaraz lub od 15. I. br. Zgł sz. do filji Dz. Bydg. pod „Młynarz" (F-99)

Zegarmistrzowski

pomocnik poszukuje posady od zaraz lub później. Oferty do filji Dz. Bydg. pod „Zegar" F-102

Pomocnik

kupiecki, władający językiem polskim i niemieckim z kilkoletnią praktyką po wysłuż. wojskowości. poszukuje posady od 1. I. 1928 r. lub później jako bufetowy z kaucją od 500 do 1.000 zł. Łask. zgłosz. od pp. refle tantów, przyjmuje Dzien. Bydg. pod „E. F. 500". 31643

Prośba!

Uczeń ukończył 4 kl. sem. dalsze uczęszczanie z powodu pol. finans. niemożliwe, szuka jakiejkolwiek posady. Objaśby stanowisko wychowania domowego. Zgłoszenia oberża Piazowo pow. Tuchola. 181

Radjomechanika

sumiennego, dobrze polecanego, poszukuję na stałą pracę. Zgłosz. z odpisem świadectw i podaniem pretensji do St. Zakaszewskiego. Centrala Optyczna Bydgoszcz, Gdańska 7.

Kobieta-rachmistrz

mająca dłuższą praktykę poszukuje posady Ul. Długa nr. 13, M. Stankiewicz. (177

Portjerstwo.

Młode małżeństwo poszukuje portjerstwa. Zgł. do Dz. Bydg. (F-174

DZIERŻAWY

Gospodarstwo

20—360 morg dobrej ziemi zaraz lub później poszukuje celem dzierżawy. Agenci wykluczeni. Zgł. pod „Dzierżawa" do Dz Bydg. (1

Piekarnia.

Poszukuję zaraz dobrą piekarnie w dzierżawę. Roman Gussek, mistrz piekarski Ostrowiete powiat Chojnice. 183

Skład

z urządzeniem, mieszkaniem 2 pokojowym i kuchnią nadającem się na każdą branżę do wynajęcia Grunwaldzka 7a. 179

Poszukuję

od 1. IV. b. r. dzierżawy kuźni dla dobrego kowala w mieście lub na wsi bez konkurencji, dobra egzystencja pożądana. Oferty pod „Mistrz kowalski 100" do Dzien. Bydg. 166

Dzierżawa okazyjna!

Z powodu choroby właściciela jest korzystnie do wydzierżawienia dobrze prosperujący skład kolonjalny i restauracja. Celem objęcia potrzeba 12—15 tys. zł gotówki. Gdzie, wskaże Dz. Bydg. 31544

Rzeźnictwo

celem dzierżawy poszukuję. Oferty do Dzien. Bydg. pod „R. Z. 66". 1320

MIESZKANIA

Mieszkanie

1 pokój próżny lub pokój z kuchnią poszuk. wprost od gospodarza młode małżeństwo. Czynsz za rok z góry. Oferty do filji Dz. Bydg. pod „Pilne". 171

2 pokoje

z kuchnią z wygodami w centrum z meblami 500 zł wskaże „Ostoja" Król. Jadwigi 4. 207

Mieszkania

każdego rodzaju poleca stale „Ostoja" właśc. Stefan Michalik, Król. Jadwigi 4. 206

Wdowiec

samotny poszukuje mieszkania 2—3 pokojowego z kuchnią od gospodarza. Warunki podług umowy. Adres wskaże filja Dzien. Bydg. Dworcowa 2. (F-80

POKOJE

Pokój

do wynajęcia. Król. Jadwigi 3, I ptr lewo. F-191

Pokój

dobrze umebl. dla pracującej pani do wynajęcia. Kanałowa 5. F-78

Pokój

umebl. do wynajęcia. Zamojskiego 8. F-100

Pokój

umebl. do wynajęcia. ul. Cieszkowskiego 11, I ptr. lewo. F-131

Pokój

umebl. dla 2 solidnych panów do wynajęcia. ul. Cieszkowskiego 5, III p. F-95

Pokój

umebl. dla lepszego pana z całem utrzymaniem ew. z używaniem pianina, zaraz lub od 15. I. do wynajęcia. Garbary 11, part. prawo. (175

Poszukuję

umebl. po oju zaraz, najchętniej w pobliżu ulicy Ossolińskich. Oferty do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2 pod „Od zaraz". (F-24

Poszukuję

umebl. pokoju z używaniem kuchni blisko dworca Oferty z podaniem ceny do filji Dzien. Bydg. pod „Małżeństwo". (F-98

Poszukuję

pokoju umeblowanego z dostępem do kuchni, w okolicy Gdańskiej. Oferty z ceną do filji Dz. Bydg. pod „Józefa". (F-87

ROZMAITE

Dwuch przyjaciół,

lat 29 Pomorzanin, lat 27 Górnoślązak, kupcy z własnemi interesami, poszukują z powodu braku odpowiednich znajomości, stosownych partji. Panny intelig. nte, zamożne zechcą swe oferty zaopatrzone w fotografję wraz z dokładnem wyszczególnieniem stosunków rodzinnych przesłać do Dzien. Bydg. pod „Przyjaciele". Za zwrot fotografji i dyskrecję ręczy się słowem honoru. Anonimowe do kosza. 77

Biuro

pośrednictwa małżeństw, posiadające stosunki we wszystkich sferach, załatwia sprawy matrymonjalne solidnie i dyskretnie. Janina Korab, Bydgoszcz, Paderewskiego 33, wysoki parter. (F-108

Dla miodej

panny, jedynaczki, posiadającej 20 tysięcy posagu oraz kompletną wyprawę, poszukuję odpowiedniego męża. Janina Korab, Bydgoszcz, Paderewskiego 33 wysoki parter, F-108

Kawaler

Pomorzanin, lat 29, na stałem stanowisku kierowniczem pobiera 600—700 zł miesięcznie, poszukuje towarzyszki życia. Panie do lat 30 ładnego charakteru, gospodarne posiadające cośkolwiek gotówki, które pragną wspólnego i szczęśliwego życia rodzinnego raczą nadesłać swe of. możliwie z fot. do Dz. Bydg. pod „Pomorzanin 29." 184

Handlowiec

kawaler, lat 38, katolik, zapozna panią do lat 40, mającą zamiłowanie do handlu, cel matrymonjalny cośkolwiek gotówki. Oferty do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2 pod „Przyszłość". (F-85

Sfinansuję

solidny interes. Szczegółowe oferty, pronozycje pod „B. Z. B." do filji Dz. Bydg. Dworcowa 2. (F-83

Poszukuję

2—3.000 zł. na pierwszą hipotekę dom z interesem. Oferty pod „F. Z. 100" do Dzien. Bydg. 169

Udziałowców

przyjmuje „Wiol" Sienkiewicza 41. (F-59

10.000 zł

poszukuje się na I miejsce na miejski dom w Bydgoszczy. Wartość 150.000 zł Oferty pod „Z. Z 66" do filji Dzien Bydg. (F-104

Zgubiona

książka wojskowa unieważniam. Czudowski, ul. Nakielska, 5 śluza. F-35

†

Dnia 2 stycznia b. r. o godzinie 4 po południu zasnął w Bogu po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św. nasz najdroższy, troskliwy i nigdy niezapomniany ojciec, teść, szwagier, wujek i dziadek

ś. p.

Antoni Brzyski

ogrodnik miejski

przeżywszy lat 61, o czem donoszą w ciężkim smutku pogrążone **Dzieci.**

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 6 b. m. o godzinie 2 po południu z domu żałoby ulica Jackowskiego 33.

Msza św. żałobna odbędzie się w sobotę o godzinie 9 rano w kościele Farnym. (180

†

Dnia 2 stycznia b. r. o godz. 4 po poł. zmarł po krótkiej chorobie nasz nieodżałowany kolega
ś. p.

Antoni Brzyski

ogrodnik zakładów miejskich

Jego poświęcenie się dla Towarzystwa zaskarbia Mu pamięć po wieczne czasy. Niech Mu ziemia ojczysta, którą tak ukochał, lekką będzie. (225

Pogrzeb odbędzie się w piątek o godz. 2 po poł., z domu żałoby przy ul. Jackowskiego 33.

O liczny udział członków prosi

Zarząd Bydgoskiego Tow. Ogrodników.

Za liczne dowody współczucia z powodu śmierci mego jedynego brata ś. p.

Romualda Fiedlera

składam w imieniu ciężko dotkniętych rodziców i rodziny jaknajserdeczniejsze

„Bóg zapłać"!

W szczególności zaś dziękuję Czcigodnym X. X. Konfratrom, organizacjom parafji św. Trójcy, chórowi „Moniuszko" za wykonane podczas obrzędów żałobnych śpiewy, oraz wszystkim, którzy z nami wielki ten smutek dzielili.

Nadal polecam duszę naszego drogiego Zmarłego miłosierdziu X. X. Konfratrów, przyjaciół oraz parafjan.

Bydgoszcz, dnia 2 stycznia 1928 r. (214

Ks. Zygmunt Fiedler.

†

ś. p.

Józef Ponicki

asesor kolejowy w Tczewie

przeżywszy lat 45 opatrzony św. Sakramentami zasnął w Panu po krótkich a ciężkich cierpieniach w poniedziałek 2 stycznia 1928 r. w Tczewie.

W głębokim smutku pogrążona
żona i dzieci.

Bydgoszcz, Pomorska 16.

Pogrzeb odbędzie się 6 stycznia br. o godzinie 12 w południe w Tczewie. (F.37

Licytacja.

Inspekcja Dróg Wodnych w Bydgoszczy, sprzeda dnia 10 stycznia 1928 r. **o godzinie 12,30 na stoczni w Nakle** w publicznym przetargu kilka tysięcy kilogr.

złomu, żelaza kutego i lanego.

Bliższe warunki w biurze Inspekcji w godz. urzędowych

209 **Inspekcja Dróg Wodnych.**

Cena ogłoszeń: 20 gr. za milim. 1 łamowo, szer. 38 m/m. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 50 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 90 gr., na dalszych stronach 75 gr. za milim. 1 łam., szer. 67 m/m. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 20 gr., każde dalsze 10 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie zniżki upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy, Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank M. Stadthagen. — Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Redaktor odpowiedzialny: Henryk Ryszewski w Bydgoszczy.